

katedra

MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

»KATEDRO« mariborskih študentov izdaja Zveza študentov Jugoslavije Odbor mariborskih visokošolskih zavodov • Urejuje uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik Feri Horvat • Katedra izhaja vsako drugo sredo • Naslov uredništva je: Maribor, Gregorčičeva ulica 39, telefon 35-96 • Tekoči računi: 604-13-608-70 (za Katedro) • Tiska Časopisno podjetje »Mariborski tisk« • Cena 30 din.

MARIBOR
15. MAJA 1963
STEVILKA 17
III. LETNIK

I. IZDAJA

JANEZ NOVŠAK: OPOLDANSKI INTERMEZZO

ZABELEŽENO NA II. REPUBLIŠKI KONFERENCI ZSJ

Idejno formiranje študentov

Mladega izobraževca tajejno oblikuje cel kompleks najrazličnejših družbenih in idejnih procesov, ki se odigravajo v naši družbi in izven nje. Prav zaradi raznolikosti vplivov, ki idejno usmerjajo študenta, je potrebno, da se Zveza študentov zavzema za tak organizirani idejni vpliv, ki ga bo usmerjal v smeri našega razvoja in ga odvracal od reakcionarnega in destruktivnega. Glede na to, da ima prav šola, ki študenta strokovno usposablja, najpomembnejšo vlogo pri njegovem idejnem oblikovanju, si mora Zveza študentov skupno z vodstvi šol in fakultet prizadevati, da študijski proces študenta ne bo oblikoval le strokovno, temveč da mu bo dal široko družbeno-politično znanje, ki mu bo potrebno za aktivno vključevanje v družbeno delo. Posebno je treba razvijati sistem upravljanja na višjih šolah in fakultetah, ker je to najboljši način graditve socialistične zavesti študentov. Kot zelo pomembno je bilo omenjeno stalno povezovanje s prakso, tako da se študentje že med časom študija čim bolj seznanijo s problematiko, ki se bodo z njo ukvarjali. Pri tem pa se seveda ne sme zanemarjati še posebnega delovanja zavestnih sil, ki na osnovi temeljitih analiz stalno organizirajo razne oblike idejno vzgojnega delovanja.

V razpravi o kulturnem oblikovanju študentov je konferenca ugotovila, da je vloga visokega šolstva kakor tudi zveze študentov premajhna. Naša dejavnost je omejena zgolj na amatersko reproduktivno aktivnost in še ta je skromna. Zaskrbljujoče je tudi zelo slabo sodelovanje študentov v slovenskem revijalnem tisku (Problemi in Perspektive), kjer bi morala prihajati do izraza usmerjenost in razgledanost mladih izobražencev.

VLOGA ŠTUDENTSKEGA TISKA

Tisk zelo vpliva na oblikovanje zavesti človeka. Konferenca je ugodno ocenila kvaliteten rast slovenskih študentskih listov Tribune in Katedre. Poudarili so pa, da mora študentski tisk še bolj obravnavati življe-

nje študentov in z javno polemiko prispevati k odpravi raznih nepravilnosti. V večji meri kot doslej je treba objavljati prispevke vidnejših javnih delavcev o aktualnih družbenih problemih. Večjo pozornost bo treba posvečati sistematični vzgoji mladega novinarskega kadra.

SODELOVANJE S TUJIMI ŠTUDENTI

II. republiška konferenca je obravnavala tudi mednarodno aktivnost slovenskih študentov. Kot najuspešnejše so ocenili neposredno sodelovanje z univerzami v tujini, zakaž razprave o splošnih mednarodnih problemih so vedno bolj problematične. Mnogo uspešnejše so konkretne razprave o materialnih, študijskih in drugih vprašanjih.

●● nadaljevanje na 2. strani

PREDVOLILNA AKTIVNOST MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

Njih tisoč prvič volil

Predvolilno razdobje, v katerem so študentje obiskovali zbere volilcev na teren, je končano. Po zaključenih razgovorih bo velika vseštudentska predvolilna manifestacija na Trgu svobode 15. maja.

Organizacija in struktura naše družbe zahteva, da je potrebno izvoliti v predstavniška telesa čim več neposrednih proizvajalcev: to je eno od osnovnih načel v naši socialistični družbeni graditvi. Značaj naših predstavniških teles od občine do federacije, njihova vloga in naloge, ki jih imajo v našem sistemu družbenega samoupravljanja in političnega življenja, izhajajo iz tega stališča. V novi Ustavi je poudarjeno, da vse oblike upravljanja, vstevši politično oblast, ustvarjata delavski razred in delovno ljudstvo. Za organiziranje družbe kot svobodne skupnosti proizvajalcev in v predstavniških telesih vseh družbeno-političnih skupnosti, naj se izpolni to bistvene naloge družbe. Naša praksa in dosedanje izkušnje le-to potrjujejo in navajajo na misel, da bo sodelovanje ljudi, ki so v

●● nadaljevanje na 2. strani

1963/3152

Delegati na II. republiški konferenci ZSJ v Ljubljani budno spremljajo referat Janeza Kocjančiča.

Idejno formiranje študentov

●● nadaljevanje s 1. strani

Pomembna oblika sodelovanja so kontaktne štipendije. Bolj bo treba razvijati strokovne ekskurzije, kajti vse to prispeva ne le k strokovnemu izpopolnjevanju temveč tudi k medsebojnemu sodelovanju in razumevanju. Najpomembnejše za stik s tujino so počitniške prakse. Toda samo dobro organizirane študijske prakse, ne pa tako imenovane »divje« prakse, ko naši študentje prodajajo v tujini svojo delovno silo.

Konferenca je razpravljala tudi o problemih študija azijskih in afriških študentov v Ljubljani. Tem študentom je treba nuditi več praktične pomoči in jih vključevati v aktivne študentske organizacije in organe upravljanja na fakultetah. Predlagali so, naj bi slabim študentom štipendije ukinitili in jih podelili tistim, ki so voljni študirati pri nas. Obogatiti bo treba pouk slovenskega jezika, ki naj bi vseboval osnovne značilnosti naše družbe.

Težišče dela konference je temeljilo na diskusijah, ki so sledile referatu Janeza Kocjančiča, predsednika OU ZSJ ljubljanske univerze in dvema koreferatoma o idejni vzgoji in mednarodnem sodelovanju.

Njih tisoč prvič voli

●● nadaljevanje s 1. strani

neposrednem delovnem procesu, v predstavniških telesih, prineslo nekaj novega, dinamičnega in konstruktivnega v delo teh teles.

Mi mladi bomo opravičili zaupanje družbe in dokazali, da ni bila mladina samo v času narodnoosvobodilne vojne in pred njo, temveč tudi po njej, v obdobju obnove in nadaljnega razvoja socialistične graditve, udarna in revolucionarna sila, pravi graditelj svoje jugoslovanske socialistične skupnosti. Na svetlih svobodoljubnih tradicijah jugoslovanskega patriotizma, na primerih solidarnosti in sodelovanja z vsemi naprednimi in revolucionarnimi gibanji mladih ljudi drugih dežel, se vzgajamo in oblikujemo, na njih si pridobivamo izkušnje in sposobnosti za izpolnjevanje nalog, katere nam družba zaupa. Značilnost nas mladih, ki veje iz

Prva seja svetov letnika VEKŠ

Konec aprila sta se sestala na svojo prvo sejo oba sveta letnika Višje ekonomske-komercialne šole. Po poslovniku sestavljajo ta organ vsi profesorji šole, ki predavajo v letniku, en reden študent iz vsakega oddelka in dva izredna študenta iz vsakega oddelka. Dnevni red prve seje je bil enak za oba sveta, zato sta se sestala skupaj.

Najprej sta se sveta letnika konstituirala. V prvem letniku so izvolili za predsednico prof. T. Jurejevčičevo, za tajnika pa študenta M. Pavlico; predsednik sveta II. letnika pa je postal prof. C. Mikl, tajnik pa študent M. Stare. Oba sveta bosta v sedanji sestavi delala do jeseni, ko začne novo študijsko leto.

Dalje sta sveta letnika razpravljala o statutu šole oz. o njegovih določbah, ki bi jih bilo treba spremeniti. Pri tem sta se odločila, da bi o določbah glede učnega načrta razpravljala drugič, na posebni seji, posvečeni samo tej temi. Razprava je bila zelo živahna. Najpomembnejša sta sklepa, da naj bi predpisali tudi

za četrti semester pogoje glede števila opravljenih izpitov, in da je treba z vsemi sredstvi ukrepati za čim največji obisk predavanj. Ob sestavljanju statuta šole so si namreč študentje izborili pravico do raznih mesečnih izpitnih rokov, sedaj pa se študentje izgovarjajo prav na te roke, da izostajajo od predavanj. Seveda ne bi bilo smiselno, če bi sedaj ukiniteli te izpitne roke, samo da bi dosegli boljše obiske predavanj. Verjetno bo bolj ustrezalo uvesti evidenco o prisotnosti na predavanjih in revidirati določilo, da se semester testira, tudi če študentu manjkata dva frekvenčna podpisa.

Razen tega sta sveta letnika razpravljala tudi o študij-

ski praksi. Osnovo za razpravo so sestavljala zapažanja študijske organizacijske komisije uprave šole. Ta je ugotovila, da je šola uspelo pionirsko delo, saj je prav nepričakovano dosegla dobro sodelovanje podjetij v veliki večini primerov. Seveda so ostale še določene pomanjklivosti, zlasti glede samodiscipline študentov na praksi in pri sestavljanju poročil. Vsi študentje, ki niso oddali poročil s prakse ali pa so bila njihova poročila ocenjena negativno, morajo v poletnem času ponovno na prakso. Pozitivna ocena poročila s prakse je namreč pogoj za vpis v 3. semester. Najboljša poročila pa bodo nagrajena. Za prihodnje leto so sklenili, da

bi bilo potrebno hitreje in boljše informirati kadrovske službe podjetij, kamor gredo študentje na prakso, o nametu in smislu študijske prakse. Dopolniti bo morda treba navodila za sestavo poročil s prakse. Razen tega bo zelo primerno nadaljevati s prakso obiskovanj podjetij med tekom študijske prakse. Na koncu sta sveta letnika razpravljala še o pogojih za prehod na II. stopnjo študija. O našem gospodarstvu, v katerem šola objavlja vse svoje informacije in tudi nekatere obvezne izpitne snovi, ter o bočnosti oddelka za transport in zavarovanje, na katerem je trenutno vpis izredno slab, da

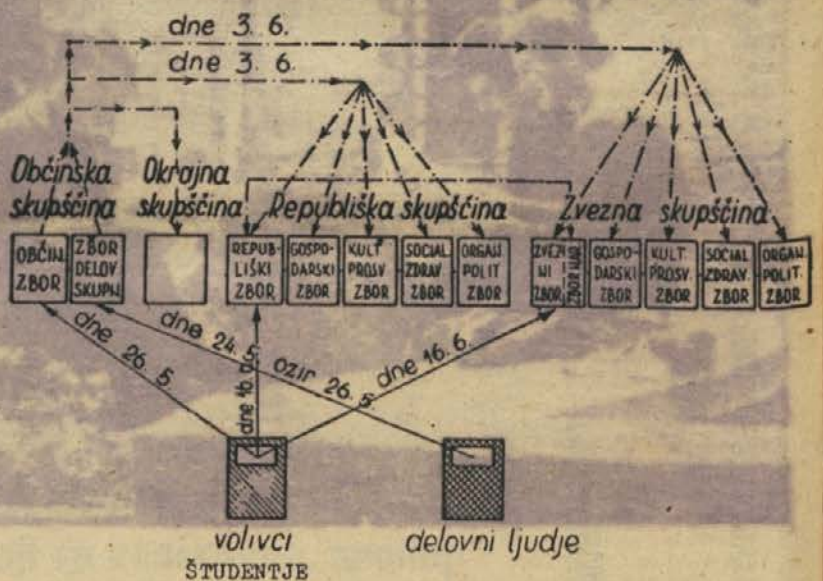
najširših političnih in družbenih dejavnosti, preko cestnih gradbišč, sistema šolanja, izza tovarniških strojev, ladjedelnih kladiv in rudarskega svedra, izhaja tudi merilo po katerem bo družba izbirala mlade za odgovorne funkcije.

Redni študentje mariborskih visokošolskih zavodov so se vključili v predvolilne razgovore po šolah, s kandidati za republiške in zvezne zbore. Prisostvovali smo razgovoru študentov Pedagoške akademije s kandidatom za republiški kulturno-prosvetni zbor tov. dr. Danilom Požarjem, ki se je vršil 6. maja v prostorih PA. Študentje, bodoči prosvetni delavci so razpravljali največ o samoupravljanju v šolah, o kreditiranju, šolski reformi in učnih uspehih. Skupno s kandidatom so razpravljali o nekaterih negativnih pojavih v šolstvu, v razgovoru so naglasili, da so nenehni razgovori o delitvi dohodkov prosvetnih delavcev pogosto odrinili aktualnejša vprašanja o problemih kreditiranja in učnih uspehih. Vse pogosteje se pojavljajo slabi učni uspehi, ki naj imajo svoj vzrok v slabih učnih in vzgojnih kadrih. Vendar ta posplošena kritika ni upravičena in ne zadene v bistvo tehtnejših vzrokov. V povojnem obdobju se je naloga šolstva razširila, povečala, saj združuje danes šola tudi izvenšolsko dejavnost kot na primer filmsko, tehnično in drugo vzgojno delo. Skratka, družba postavlja pred učitelja vse širše zahteve, ki jih z izobrazbo, ki jo prejme na šoli ne zmore. Tudi nove reforme in odnosi po teh reformah so velik činitelj učnih uspehov, kajti navzlic reformam imamo po nekaterih šolah še vedno stare, birokratične prijeme, ki se ne morejo prilagoditi našemu otroku in odnosom v družini. V povojnem času je klasična oblika družine počasi razpadla, povsem novega tipa družine še ni, in odnosi v družini marsikje vplivajo na učne uspehe.

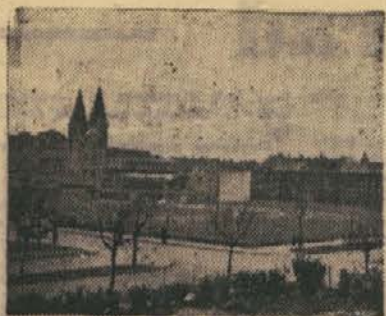
Na Višji agronomski šoli je kandidat tovariš Zmahar inž. Ciril govoril o problemih kmetijstva in kmetijskih kadrov. Študentje agronomi so razpravljali o socialnih problemih starejših kmetov, ki nimajo komu zapustiti posestev, sami pa ne morejo obdelovati, o povečanju in načinu povečanja površin socialističnega sektorja, o bodoči investicijski politiki in nameščanju kmetijskih kadrov.

Janez Sevet

24. MAJ — 26. MAJ — 16. JUNIJ — 24. MAJ — 26. MAJ

Rišba pojasnjuje volitve v vsa predstavniška telesa. Spodnje puščice označujejo neposredne volitve volivcev oziroma delovnih ljudi, zgornje puščice pa delegacije oziroma posredne volitve. Pri posameznih puščicah navedeni datum označuje termin, ko se bo na sedanjih volitvah vršilo glasovanje za volitve, ki jih označuje puščica.

VAS

Na vprašanje, ali so diplome na VAS za drugo stopnjo obvezne, mi je sekretar šole tov. Kosenina odgovoril, da na VAS diplom, kot posebnega dela ne poznajo, pač pa pridobi študent diplomo šole z zadnjimi in skupnim izpitom iz glavne stroke. Izpiti iz glavne stroke so iz poljedelstva, živinoreje, sadjarstva in vinogradništva. Pač pa uprava VAS razmišlja o predlogu, da bi že uvedli diplome kot posebno delo naslednje leto. Zamisel je še v povojih, končno odločitev pa pričakujejo v kratkem.

Za vpis na drugo stopnjo veljajo za študente VAS v Mariboru isti pogoji, kot za ljubljanske študente fakultete. Kljub temu, da je program mariborske VAS vsklajen s programom ljubljanske fakultete za agronomijo za prvo stopnjo, označujejo študij na VAS nekatere specifičnosti: večji poudarek na tehničnih predmetih. To pa zaradi tega, ker obiskuje VAS mnogo slušateljev, ki so vezani

na svoja delovna mesta in ki bodo šli po zaključnem izpitu ali pa po diplomu (če jo bodo uvedli) nazaj v službo. Zato nudi VAS svojim slušateljem več, kakor pa lahko nudi prva stopnja ljubljanske Biološke fakultete. Diplomant stopi v službo z več prakse in je pri opravljanju svojega dela mnogo bolj življenjski. Večina diplomantov gre takoj v službo, kar je razvidno že iz tega, da je samo osem študentov od 72 nadaljevalo študij v Ljubljani. Ko sem povprašal po težavah diplomantov, sem dobil odgovor: »Kakšnih posebnih težav ni, samo čas jim dela preglavice.« Toda — čas ni glavna težava samo na VAS, ampak na vseh mariborskih višjih šolah. Kljub vsem časovnim težavam slušatelji dokaj hitro pristopajo k zaključnim izpitom.

VSS

Najprej sem obiskal VSS v Sodni ulici in prosil tajnika za nekoliko podatkov. Zvedel sem sledeče:

Višjo stomatološko šolo obiskuje 168 rednih in 30 izrednih slušateljev. Od 168 rednih jih je 67 v I., 55 v II. in 48 v III. letniku. Od 30 izrednih pa jih je 22 v I., 1 v II. in 7 v III. letniku.

Prav tako kot VPS in VAS tudi VSS diplome kot posebnega samostojnega dela nima, študentje pridobijo diplomo šole z zadnjim izpitom.

Na vprašanje, koliko časa potrebujejo študentje dokler ne »pririnejo« do šestega semestra, sem dobil odgovor: »Kolikor študentom uspe brez posebnih »poškodb« priti do šestega semestra, nimajo na razpolago preveč časa. Šest mesecev po končanem šestem semestru imajo slušatelji še status študenta. Po preteku šestega meseca status študenta izgubijo. Šest mesecev mora torej zadostovati, da lahko študent opravi zadnje izpite in si pridobi diplomo šole, seveda pod pogojem, da v šestem semestru ni preveč »plaval«, da mu do diplome ne manjka preveč izpitov.«

VEKŠ

Iz podatkov je razvidno, da je VEKŠ najbolj obiskana višja šola v Mariboru. V letu 1959—1960 je imela 123 rednih in 685 izrednih slušateljev, v letu 1960—1961 175 rednih in 508 izrednih slušateljev, v letu 1961—1962 164 rednih in 369 izrednih slušateljev, v letu 1962—1963 pa 200 rednih in 349 izrednih slušateljev.

Diplome so za nadaljevanje študija na drugi stopnji obvezne, prav tako pa so diplome obvezne tudi za študente prve stopnje ekonomske fakultete v Ljubljani. Poleg tega morajo študentje opraviti še dva diferencialna izpita. VEKŠ ima pet oddelkov, in če hoče kdo v nadaljevanju študija spremeniti smer, mora opraviti diferencialni izpit oziroma

več, če je to potrebno. Do sedaj je na VEKŠ diplomiralo 179 rednih in izrednih slušateljev iz petih oddelkov. Od teh jih je okoli 10 nadaljevalo študij v Ljubljani. Za letošnje leto pa je uprava šole razpisala 400 tem iz različnih področij, vendar pa študentje še niso prijavili diplomskih nalog, ker so razprave o diplomah še v teku. Studentje pristopajo k diplomskim nalogam sorazmerno hitro, kar je razvidno že iz visokega števila slušateljev, ki so diplomirali. Kakšnih posebnih težav študentje nimajo, razen kolikor si jih sami delajo. (Pravijo, da jim matematika ne gre od rok.)

Če sedaj napravimo kratek resumé, lahko vidimo, da imajo mariborske višje šole glede diplom različna stališča. Nekatere so diplome potrebne, nekatere pa ne, kar je mnogokrat odvisno od tega, kakšne kriterije imajo pri vprašanju diplom ustrezne ljubljanske fakultete. Studentje morajo opravljati diplome tam, kjer ljubljanska fakulteta dosledno zahteva diplomo višje šole za prestop na drugo stopnjo. Obvezne pa so diplome tudi za tiste študente, ki gredo po končani prvi stopnji v službo. Za vpis svojih študentov, ki mislijo nadaljevati študij na drugi stopnji, pa morajo uprave višjih šol za sedaj še doseči kompromis. Vsaj tako dolgo še, dokler se vprašanje diplom dokončno uredi.

RAZMERE V DOMU NA VRBANSKI CESTI

Kaj je res in kaj ni res?

O vprašanju nastambe in prehrane študentov v Mariboru smo že nekajkrat pisali. Večina študentov stanuje v privatnih sobah, mnogo pa jih uživa gostoljubje doma Srednje kmetijske šole v Vrbanski ulici 30. Že lani so se med študenti širile govorice o razmerah, ki v tem internatu vladajo in so za vse prebivalce doma, posebno pa še za študente, kritične. V prvi vrsti gre za vprašanje prehrane in cene celotnega bivanja v internatu, upravljanja, odnosov med študenti in srednješolci, ki so stanovali skupaj v internatu.

V začetku študijskega leta 1962/63 so se študentje po nekaj začetnih težavah, ko uprava doma ni hotela sprejeti v dom takšno število študentov, kot je bilo dogovorjeno predhodno, vselili. Že v začetku pa je študente čakalo neljubo presenečenje. Cena za bivanje študentov v domu je bila (in je tudi ostala) višja od one, ki jo morajo za enake pogoje bivanja plačati srednješolci (pri tem pa stanujejo študentje v sobah z več posteljami). Zakaj so cene različne, je nerazumljivo in brez podlage, to dejstvo je treba kar prišteti med ostale nerazumljive sklepe domske uprave, ki jih je bilo od časa, ko so se vselili prvi študentje, mnogo.

Kakšni so pogoji bivanja v internatu na Vrbanski 30? Študentje vedo mnogo pove-

dati o hrani, ki je kvalitetno in kvantitetno neustrezna in slaba, posebno, če jo primerjamo s hrano v ljubljanskem študentskem naselju, kjer je cena stanovanja in hrane približno enaka. Mnogo pripomb pada na račun higiene, ki je v tem domu poglavje zase. Mnogokrat pride na mizo jedilni pribor, ki se ga držijo ostanki stare hrane. V sobah se pojavljajo miši. V jedilnici se zadržuje po ves dan neprijeten vonj. Neredko naletiš na hodniku na cele kupe odpadkov. O sanitarijah bolje da ne govorimo.

V zadnjem času skoraj

redno prihajajo v Maribor ekscurzije dijakov in študentov iz cele države in najdejo prenočišče v internatu SKS. Vprašanje zase je, kakšen vtis bodo odnesli iz Maribora, ki jim nudi takšno gostoljubje.

Med stanovalci doma se širi govorica, da je v lanskem letu dom ustvaril čisti dobiček (navajajo tudi vstoto) in da so si del tega dobička zaposleni delili v obliki nagrad.

Kolikor so te govorite resnične, lahko mirno ugotovimo, da je tako ravnanje domske uprave skrajno nepravilno, nesocialistično in vredno največje obsodbe. Nedvomno so za vzdrževanje velikega kompleksa zgradb potrebna velika denarna sredstva, manj logično je to, da se morajo ta

sredstva dobesedno odtrgati od ust mladine, ki stanuje v internatu, absurdno pa bilo, ko bi si proračunska ustanova ustvarjala dobičke in jih delila.

Sestavek je napisan ostro in odkrito, zato pričakujemo tudi ostro, toda odkrito reakcijo. Vsako pojasnilo, ki bo služilo v dobro normaliziranju odnosov v domu na Vrbanski 30, bo dobrodošlo in ga bomo objavili.

Podeljevanje subvencij

Ker je praksa edini in najbolj objektivni kriterij, ki nepristransko oceni človekovo delo, je tudi naše delo prišlo pod presojo prakse, ki nujno terja sprememb in izpopolnitev kriterijev pri delitvi subvencij. Praksa, kot objektivni kriterij je pokazala, da je bil dosedanji način subvencioniranja pretog, saj je premalo stimuliral študij. To je tudi razumljivo, kajti ključ (opisan v zadnji številki Katedre) je bil edina garancija za omejitev eventualne samovolje in s tem edina garancija za pravično in pošteno delitev subvencij v času, ko socialno ekonomske komisije po šolah še niso socialno ekonomska komisija pri Odboru ZŠJ na MVZ sprejela nov ključ.

Fiksni del se določi po sledečem kriteriju: povprečnim mesečnim dohodkom na enega družinskega člana se prišteje otroški dodatek in štipendija, če jo sprejema; fiksní del subvencije se pa deli za študente, ki stanuje-

jo v Mariboru pri starših, v višini razlike do 11.000 din, za študente, ki so izven Maribora, do 14.000, upoštevajoč pri tem dejstvo, da študentje, ki stanujejo od doma, plačajo že samo za stanovanje 4000 din, da sploh ne upoštevamo stroškov za vožnjo in razlike v izdatkih za hrano, za kar so prvenstveno subvencije tudi namenjene. Fiksni del se določi v višini do 4000 din.

Giblivi del (stimulativni) določi socialno ekonomska komisija na šoli ob soglasju z organi uprave šole, sveti letnikov. Giblivi del se giblje v okviru nadaljnjih 2000 dinarjev (za Mariborčane 13.000, za ostale do 16.000 dinarjev).

Demokratska organizacija decentraliziranih komisij kot kolektivnih organov bo nedvomno v bodoče zadostna garancija (ob nenehni budnosti subvencionistov samih) za pravično in pošteno delitev pomoči socialno šibkim študentom.

Namesto uvodnika

V začetku meseca je obiskal našo državo in se nekaj dni zadržal pri nas zunanji minister ZDA. V razgovorih, ki jih je imel gospod Dean Rusk z jugoslovanskimi državnimi funkcionarji in tovarišem Titom so poudarili, da se je tesno politično in gospodarsko sodelovanje med našo državo in ZDA doslej ugodno razvijalo, in da ga je treba razvijati tudi vnaprej.

Kmalu po tem prvem obisku je prispel v našo državo predsednik finske republike Urho Kekkonen. S to skandinavsko deželo smo doslej le malo sodelovali, sedaj pa obstajajo velike možnosti za razširitev medsebojnih odnosov. Tovariš Tito je sprejel povabilo, da v bližnji prihodosti obišče Finsko.

Istočasno se je v Jugoslaviji ustavil na dvodnevnem obisku generalni sekretar OZN U Tant. Prijateljstvo, ki veže generalnega sekretarja z našo državo, izvira iz široke podpore, ki jo naša država nudi ideji miru in sodelovanja, katere pobornik je OZN.

V bližnji bodočnosti bo naša država obiskala še predsednik ZAR Naser in predsednik Hruščov.

Mnogoštevilni obiski tujih državljanov pri nas so ponovno potrdilo ugleda, ki ga naša država uživa v svetu.

Razpis Kidričevih nagrad

Na podlagi 15. člena pravilnika o organizaciji in poslovanju SKLADA KIDRIČEVIH NAGRAD za študente ZDRUŽENJA VISOKOSOLSkih ZAVODOV v MARIBORU. Je upravljalni odbor Sklada na svoji seji dne 10. aprila 1963 sklenil, da razpiše naslednje teme:

PEDAGOGSKA AKADEMIJA:

1. Analiza psihosocijalnih odnosov na en. mariborskih šol.
2. Ekonomska računica osnovnega šolstva v mariborskem okraju.
3. Potrebe mariborskega okraja po učno-izobraževalnih kadrih v letih 1963-1968.
4. Analiza obročnega govora z vsemi specifičnostmi določenega jezikovnega področja v mariborskem okraju in raziskava, kako na šolah tega področja oblikujejo kulturo učencevega izražanja.

VISJA AGRONOMSKA ŠOLA:

- A) Za sadjarje in vinogradnike:
1. Ugotavljanje maksimalnih dolžin teras v vinogradih in sadovnjakih.
 2. Perspektiva razvoja plantažnega sadjarstva v določenem sadjarskem rajonu Slovenije.
- B) Za živinorejce:
1. Organizacija in ekonomika mlečnih ferm v bližini večjih potrošnih središč (na primeru preskrbe mesta Maribora z mlekom).
 2. Tehnoški proces pflanjanja govedi, ki zagotavlja njegovo ekonomičnost.
 3. Organizacijska shema in surovinska baza tovarn in mešanic močnih krmil (na primeru okraja Maribor in Celja).
- C) Za poljedelce:
1. Rezultati in analize pelletne proizvodnje hmelja v okraju Maribor.
 2. Sodobnejši način spravila krme —

pogoj za količinski in kakovostni dvig krmne osnove.

2. Pogojni in možnosti pridelovanja semenskega krompirja v okraju Maribor.

VISJA EKONOMSKO-KOMERCIJALNA ŠOLA:

1. Mejni stroški kot element sunajetrgovinske kalkulacije.
2. Mednarodni multilateralni kliringi v teoriji in praksi.
3. Primerjava dela posameznih vrst transporta pri prevozu blaga v SFRJ, primerjava z razvitejšimi državami in eventualne perspektive razvoja SFRJ v bodočnosti.
4. Avtomatizacija bančnega poslovanja.
5. Pomen razstavljanja stroškov na likse in variabilne za sestavo kalkulacij ter poslovne politike podjetja.
6. Vloga in pomen proučevanja tržičla v gospodarskem planiranju (družbeni plani).
7. Elaborat analize tržišča določenega izdelka (ki ga kandidati izdelajo v konkretni gospodarski organizaciji za konkreten izdelek).
8. Vplivi turizma na gospodarstvo občine ali turističnega centra v Sloveniji.

VISJA PRAVNA ŠOLA:

1. Pomen poravnalnih svetov ter njihov razvoj in delo v mariborskem okraju.
2. Samoupravljanje kolektivov uprave ljudskih odborov.
3. Lastnina v Jugoslaviji.
4. Razvezni razlogi po našem pravu.
5. Kooperacija kot oblika integracije na področju industrije.

VISJA STOMATOLOŠKA ŠOLA:

1. Vplivi simpatizantov ob pri-

2. Aplikacije pri raznih reaktivnih stanjih človeškega organizma.
3. Patogeneza, klinična slika in zdravljenje alveolitisa sicca.
4. Primerjava med histogeno reparativnega procesa in klinično sliko rane mehkega tkiva v ustni votlini in rano zunanjega integumenta.
5. Diagnostika začetnega zariasa.
6. Skodljivost polimernih cementov na zobno pulpo.
7. Izgradnja zobnega koniatka pri zalivskih II. razreda.
8. Piskna protetična sidra in njihov labor pri načrtovanju mostičev.

VISJA TEHNIŠKA ŠOLA:

- A) Oddelek za strojništvo:
1. Mehanizacija in avtomatizacija varilne tehnike v jugoslovanski industriji in smernice za pospešitev avtomatizacije.
 2. Varnenje sive litine v reparativni tehniki s praktičnimi konkretnimi primeri.
 3. Projektiviranje vodomehčalne naprave zmogljivosti 20 m³ h za potrebe kotlarne (25 atp vodocovalni kotli) Dupustna trdota po tehniških predpisih.
 4. Transporti premogovnega prahu na skladišču premoga v Iermocentrali.
 5. Zmanjšanje manipulacijskih časov z racionalnim povečanjem operacij pri izdelavi okrova za motor TAM 4360.
- B) Oddelek za elektrotehniko:
1. Izdelava projekta tipске mestne distributivne transformatorske postaje z ekonomsko primerjavo zidane ali pločevinaste izvedbe.
- C) Oddelek za tekstil:
1. Perspektivni razvoj tekstilne industrije v mariborskem okraju.

2. Proizvodnja in uporaba sintetskih vlaken v SR Sloveniji.
3. Rešitev problemov priprave proizvodnje in problemov same proizvodnje tekstila v cilju racionalizacije proizvodnje in povečanja delovne storilnosti.

D) Oddelek za gradbeništvo in kumunalo:

1. Ekonomska primerjava raznih stropnih konstrukcij s posebnim oziranjem na prilike v Mariboru.
 2. Izračun temeljev za 8-nadstropno stolpnico tipa »Gospodarska celica«, s predpostavko, da znaša trdnost terena 3,6 kg na kg cm².
 3. Izdelava načrta in proračuna za izgradnjo lesenega mosta čez Pesnico poleg ceste I. reda Maribor-Sentilj.
- E) Oddelek za kemijo:
1. Kemijska industrija mariborskega bazena in perspektiva njenega nadaljnjega razvoja.
 2. Najracionalnejša predelava klorida z utemeljitvijo upravičenosti gradnje nove tovarne za elektrolizo iz natrijevega klorida v Mariboru.
- Obrazložitev o tem lahko dobijo študenti pri profesorjih ustrezne stroke.
- Študentje ki se želijo potegovati za nagrado, javijo pismeno tajniku šole, katero temo bodo obravnavali. Delo predloži v dveh tipkanih izvodih najkasneje do 15. februarja 1964 upravitelju šole. Delo, ki naj pride v poštev za podelitev Kidričevih nagrad mora biti izvorno in kvalitetno. S Kidričevo nagrado se lahko nagra-

jena tudi diplomska in seminarska dela, če ustrezajo pogojem pravilnika. Strokovni ocenjevalci bodo predložena dela ocenili zlasti s tehniških vidikov:

a) glede na stopnjo idejne jasnosti, izvirnosti misli ter postavlj. metodol. prijemov in zrelosti zaključkov.

b) glede na stopnjo praktične uporabnosti in aktualnosti.

c) glede na to, ali je delo pretežno opisno ali pa se v njem pojavljajo elementi analize in v kakšni meri.

d) glede na obsežnost in kompleksnost obravnavane materije in obsežnost truda in kompleksnost obravnavanega problema kakšna nujna tudi v obsežnosti končnega redigiranega dela, rezultat naj bodo prikazani v jasni in jedrnatih oblikah.

e) glede na jasnost, določenost in razumljivost prikazovanja in druge stilistične odlike jezika.

Reccazent opredeli svoje končno oceno na eno izmed teh štirih kategorij:

- delo se prizna prva stopnja (3 točke).
- delo se prizna druga stopnja (2 točki).
- delo se prizna tretja stopnja (1 točka) ki naj ne bo nagrada.
- delo se smakne iz konkurence za nagrado (0 točk).

Podrobnejša določila Sklada Kidričevih nagrad so razvidna iz pravilnika Sklada, ki ga študenti lahko dobijo na vpogled pri upravnih šol.

Glavni tajnik:
Rajko Kramberger

Solidarnost evropskih študentov proti fašizmu

Preteklo je približno četrto stoletje, kar je caudillo Franco s fuhrerjevo in ducejevo pomočjo uničil špansko republiko — premagal junški odpor španskih delovnih množic in tistih internacionalistično mislečih ter čutečih borcev, ki so ne-sebično prihiteli v boj, zavedajoč se, kakšna usoda čaka španskega delovnega človeka pod fašističnim jarmom. Toda tudi po porazu so ostale oči svetovne svobodoljubne javnosti

(še posebej socialistične in komunistične) usmerjene na Pirinejski polotok, kjer ta izraziti fašistični tiran zanika vse pozitivne vrednote, ki jih je španski človek ustvaril v svoji preteklosti, onemogoča realizacijo sleherne pozitivne pobude, pa najsi gre za misel ali dejanje, fizično uničuje največje sinove in hčere tega ponosnega ljudstva, t. j. tiste, ki zaradi velike duševne in moralne energije nočejo in ne morejo kloniti. Franco bije ogorčeno in brutalno vojno predvsem proti delavskemu razredu in proti osveščenemu razumnstvu, t. j. proti družbenima skupinama, ki že po svoji družbeno-zgodovinski naravi predstavljata direktno nasprotje njegovi anahronistični, amoralno in reakcionarno funkcionalni družbeni bitli. Franco je popoln moralni izrodek sodobnega sveta: predstavlja dno, absolutno negativnost, celo v razmerju do buržoazne politike in morale. Na ta način je postal Franco neke vrste merilo (kriterij) v današnji svetovni politiki: sile, ki ga podpirajo (bolj ali manj odkrito), s tem najizraziteje izpričujejo svojo moralno-politično resničnost, kažejo svoj resnični obraz, pogostokrat skrit pod demokratsko masko. (Prav zaradi tega na primer ni naključje, da se odvrtajo od degeneriranega diktatorja tudi katoliške politične grupacije, vsaj nekatere; le-te morajo slediti pobudam katoliških množic ki so ohranile čute moralne odgovornosti ter elementarnega človeškega dostojanstva.)

Oči svetovne demokratične javnosti so odprte na Pirinejski polotok od koder prihajajo spodbudne in tragične informacije. Spodbudno je to, da nenehno slišimo o novih in novih akcijah proti fašizmu, o stavkovnem gibanju delavcev in študentov, o junštvu ljudi v pošastnih ječah in mučnicah, skratka — odločnost in volja španskega ljudstva ne popuščata. Tudi tragični sporočili ne manjka: primer zločinskega uboja Juliana

Grimauja Garcije je le nov člen v dolgi verigi zločinskih aktov falan-gistične vladavine.

V senci madridskega diktatorja in pod varstvom mednarodne reakcije eksistira še ena, nič manj mračna kultura — portugalski diktator Salazar, ki si je tudi ustvaril »sloves« skrajno brutalnega zatiralca lastnega ljudstva in ciničnega kolonialista »klasičnega« tipa: ogabnega izkoriščevalca in morilca na »črnem kontinentu«.

Opisano stanje, ki ga je težko izraziti z besedami seveda ne more trajati dolgo: potrebni so nenehni napori nenehno iskanje načinov, da bi ljudstva Španije, Portugalske, Angole, neosvobojenega dela Guineje in drugih dežel, ki so na milost in nemilost izpostavljena tiraniji Franca in Salazarja, lahko zaživela v svobodi in miru.

Naj opišemo tu eno izmed konkretnih pojavnih oblik tega prizadevanja: hraber, neenak boj španskih in portugalskih študentov ter pobudo študentskih organizacij tujih dežel, ki so pripravljene ta boj tudi močno podpreti. (Navsezadnje ima celoten problem tudi svoj specifičen študentski aspekt: študij v obeh despotijah je vse kaj drugega kot normalen; saj drugače ne more biti: intelektualno delo in fašistični svetovni nazor nimata ničesar skupnega.) V mednarodnih in nacionalnih študentskih organizacijah, ki so že ves čas s simpatijami spremljale protifašistično dejavnost študentov Španije in Portugalske, se vedno močneje uveljavlja misel, da je končno treba preiti k dejanjem.

Preteklo leto je potekalo v Španiji v vzdušju skupnega delavskega in študentskega stavkovnega gibanja, na Portugalskem pa je preganjanje študentov in njihove organizacije seglo vrhunec zaradi odločne, tri mesece trajajoče stavke. Že ta splošni podatek nam zgovorno priča, da so hrabri španski in portugalski to-

variši potrebni močne in vsestranske mednarodne podpore; pokazala se je potreba po vzpostavitvi širokega gibanja solidarnosti v vseh državah — še posebej v evropskih.

Zato je bil lani formiran Pripravljalni komite za evropsko študentsko konferenco solidarnosti z ljudstvom in študenti Portugalske in Španije, ki ga sestavljajo nacionalne zveze Francije, Nemčije, Italije, Romunije in Poljske. Prvega sestanka v Parizu (od 7. do 9. januarja letos) so se udeležili tudi predstavniki COSEC in NSS kot opozovalci.

Pripravljalni komite je proučil vprašanja načina organiziranja konference, njeno vsebino in kompetence ter sugeriral tudi čas in kraj: 12. in 13. maj — v Parizu. Konferenca naj bi predvsem mobilizirala mednarodno, še posebej študentsko, javno mnenje; vpostavila pa naj bi tudi stalno telo solidarnosti. Povabljeni so vse nacionalne študentske organizacije evropskih držav, pa tudi tiste izven-evropske, ki želijo sodelovati v tej akciji. Pripravljalni komite še posebej naproša evropske študentske zveze, naj se na konferenco dobro pripravijo, da bi bila le-ta čim uspešnejša, čim bolj stvarna; tudi materialni uspeh akcije ne sme izostati. Še posebej morajo zveze poskrbeti za to, da bodo njihovi člani o vsem obveščeni. Mi vsi iskreno želimo, da bi evropsko (in svetovno) študentsko gibanje uspelo najti učinkovite oblike podpore in varijem, ki se bojujejo zoper fašizem.

Vse akcije študentov zoper fašizem kjerkoli, so velikega pomena in vzbujajo upanje. Navkljub relativno dolgotrajnemu obstoju fašističnega režima v Španiji in na Portugalskem, je misel tovariša Georgija Dimitrova, ki jo je ta odločni borec zoper fašizem izrekel na VII. kongresu Kominternе, nedvomno točna: »FASISTIČNA DIKTATURA BURŽOAZIJE JE OKRUTNA, TODA NEGOTIVA OBLAST.«

S. V.

MAX FRISCH:

Max Frisch je, poleg nam že znane- ga Friedricha Dürrenmatta, najpo- membnejši dramatik, esejist in pripo- vednik sodobne Svice. Rodil se je leta 1911 v Zürichu, zaslovel pa je s svo- jimi dramami, v katerih opisuje raz- mere v Evropi med minulo vojno in takoj po njej. Vsa njegova dela pri- čajo o veliki pesniški domišljiji, pa tudi o moralni prizadetosti, s katero nam avtor predstavlja ljudi, ki jih je zajela vojna vihra. Max Frisch pa je znan tudi po tem, da silno rad eks- perimentira s scenskimi in in tehnič- nimi elementi. V nekaterih njegovih

zlaganosti in moralnega propada. V vsakem primeru pa je to satirična odrska konstrukcija, saj drama ni pra- vo ime za to delo.

Osrednja oseba, Andri, je žrtev poli- tične igre in malomeščanstva, s svojo sebično poniglavostjo v odločilnih tren- utkih pasiven, a vsekakor soodgovor- en. Čeprav je ta osebnost obdelana z veliko domiselnostjo in globokim čutom, nas Andrijevo notranje doživ- ljanje pušča nekoliko hladne in le rahlo pretresene, saj je njegova du- ševnost enostranska.

Režijo tega zahtevnega dela so za-

dramah so postavljeni na oder števil- ni mrličji, vojne žrtve, v farsli »Kitaj- ski zid« srečamo na dvoru kitajskega cesarja poleg Bruta in Cezarja še Don Juana, Napoleona, utopljenko iz Sei- ne in Kristofa Kolumba; v drami »Ko se je končala vojna« govori ruski ofi- cir ruščino, ameriški angleščino in žid jiddiš.

Po uprizoritvah v Celju in Ljubljani smo končno tudi v Mariboru imeli priložnost spoznati tega švicarskega ustvarjalca. SNG se je namreč odlo- čilo, da bo mariborskemu gledališke- mu občinstvu predstavilo njegovo družbeno satiro »Andorra«.

Avtor nam je pod imenom te drža- vica na meji med Španijo in Francijo pravzaprav predstavil Svico, oziroma katerokoli meščansko deželo. V ta okvir je Frisch postavil dva proble- ma, ki sta bila po vojni, pa tudi še sedaj, aktualna. To sta problem poli- tičnega umora in problem okolice, ki omogoči tak umor. Andorrei, ki »bell- jo mesto, da bi bilo belo, če seveda ne bo nevihte, so lik licemerstva,

upali MIRANU HERZOGU, ki je s svojim pravim občutkom za kompo- zicijo opravičil zaupanje. Nekoliko več bi bilo mogoče iztisniti iz Andrijeve- ga očeta-učitelja, saj sta njegov obup in poskusi, da bi rešil sina, premalo vidni in panični.

Glavna lika, Andri in Barblin, sta zaživela pred nami z vso toplino v kreaciji Zlatka in Maje Sugmanove. ZLATKO ŠUGMAN, ki je opravil go- vorni del vloge sicer odlično, je po- kazal, da je gestikulacija njegova šib- ka točka. MAJA ŠUGMANOVA je bila v začetni dekliški naivnosti ve- selo očarljiva in v zaključni blaznosti nekoliko manj tragično pretresljiva. Svojo literarno dovolj težko vlogo je odigrala povsem zadovoljivo.

K uspehu dela so veliko pripomogli tudi: BORIS BRUNČKO, v vlogi učitelja, ki pa je bil, kot sem že dejal, na koncu premalo paničen, PAVLA BRUNČKOVA, kot njegova žena, in ANTON PETJE, v vlogi nasilnega vo- jaka. Posebno mesto pa zavzema igra Janeza Klasince, Romana Lavrača,

Marjana Bačka in Iva Leskovec, ki so kot andorrski meščani igrali v ce- lotni zgodbi odločilno vlogo. Pokazali so se kot odlični akterji in to tudi v stranskih vlogah. ARNOLD TOVOR- NIK je lik oportunističnega gostilni- čarja predstavil sicer zelo živo, škoda je le, da se je nekajkrat zmotil v tekstu. V epizodnih vlogah so se pred- savili še Janko Haberl, Tita Veljako- va in Franjo Blaž, ki pa niso imeli priložnosti, da bi pokazali kaj več.

Scena VLASTE HEGEDUŠICEVE je bila kot vedno solidna, čeprav bi ne- koliko bolj poetično prizorišče (zlasti v ljubezenskih scenah) služilo bolje. VLADO GOLOB je prispeval suges- tivno scensko glasbo, dovolj temač- no, popolnoma v skladu z grozljivi- vostjo dogodkov.

Občinstvo je bilo z uprizoritvijo nedvomno zelo zadovoljno, saj je igralce poklicalo na oder kar dvanajst- krat. Ta premiera, predzadnja v le- tošnji gledališki sezoni, pomeni torej dober obet za v bodoče.

BRANKO MAKSIMOVIC

ANDORRA

OB ROBU

Zadnji čas se po vsej naši državi odvijajo najraznovrstnejše prire- ditve, razstave in festivali. Komaj je minil teden slovenske dramati- ke v Celju in gledališka amaterska revija mariborskega okraja v Slove- njem Gradcu, že lahko v časopisju zasledimo vesti o Sterijinem pozor- ju v Novem Sadu, o zagrebškem bienalu sodobne glasbe in o za- grebškem majskem festivalu štud- entov.

Mi živimo v Mariboru in brž po- mislimo na Maribor. Ah, saj v na- šem mestu ni ustreznih pogojev za kako zares ugledno prireditev v širšem republiškem ali zveznem merilu, si mislimo. Je to res? Bo ostal »Mariborski teden« edina gos- podarsko kulturna manifestacija, ki zavzema republiko, če že ne zvezno merilo?

Bo mariborsko občinstvo name- sto slabih filmov začelo zahtevati solidne filme?

Marsikdo bo očital temu zapisu nedoslednost. Rekel bo: »Imamo revije pevskih zborov. Imeli smo študentski kulturni teden.« Toda kaj so nam nudile te prireditve? Največ dva kakovostna umetniška večera... Je to dovolj za mesto, ki bo imelo jutri stotisoč prebi- valcev, in ki bo kmalu preraslo v univerzitetni center severne Slove- nije?

I. H.

V zadnjem času se na Zahodu (po- sebej v ZDA) zaradi naraščajočega vpliva televizije, filmski producenti vedno bolj zatekajo k snemanju spektaklov. Široko platno, barve, množice statistik, bi naj spet priva- bile gledalce v prejšnjem številu.

Filmska podjetja so tudi bila in so mnogokrat samo tovarne sanj, ne pa resnične umetniške ustanove. Najrazličnejši pogumni kavboji, še pogumnejši Tarzani in mišičasti ju- naki iz preteklosti, so dajali in še dajejo zapadnim malomeščanom ti- sto, za kar so bili v življenju prikraj- šani. Tudi to je na določen način raz- zumljivo. Največji del občinstva pač terja take zgodbe.

Toda italijanski film »Sedem izzi- vanj« me je spravil v bes. Pustimo ob strani kvaliteto same zgodbe in zgodovinsko verodostojnost. Na vsak način pa si moramo ogledati neka- tere posebnosti: Glavni poudarek filma je na klanju. Sistematičnem in zverinskem. Na primer: štirje pogla- varji enega in štirje poglavarji dru- gega mongolskega plemena se dvo- bojujejo med seboj. Načini vseh dvo- bojev so taki, da nič ne odločata spretnost in pogum, temveč samo groba sila. Dvobojevalca pritiskata

z iste strani vsak s svojega konca hlood, za njunima hrbtoma pa so osti, na katere se bo napičil tisti ki bo pustil. Da je bolj napeto, osti večkrat podrsajo po hrbtu enega ali drugega. In še bolj klasično: dvobojevalca stojita vsak na eni strani hlooda pol- nega osti in vlečeta drug drugega proti tem ostem. Ko enemu uspe

Neodgovornost ali nerazgledanost?

nost ženske v mongolski družbeni ureditvi, ali junakovo moškost?

Nisem gledal na uro, toda prizor dvoboja traja presneto dolgo. Pa tudi ves ostali film sestavljajo večinoma

enega mrliča več je nepotrebno in gnusno), nekaj zakruli in jo začne božati, kar bi naj ponazarjalo naj- globljo žalost.

Dobro, nekateri se pač navdušuje- jo za filme, ki poudarjajo moškost, premoč surove sile in ki so polni brezobzirnega klanja, tako kot na primer »Maratonska bitka« ali za navčne, solzave, licemerske kot je španski film »Marisol« (takih in po- dobnih filmov so verjetno vrteli sa- mo v zadnjem času še več, pa jih na srečo nisem vseh videl), toda nekje mora biti meja. Mislim, da je film »Sedem izzivanj« vsako tako mejo krepko prekorčili.

Ali je okus našega filmskega ob- činstva res tako malo vreden — rav- no kinematografi pa so kulturne ustanove z največ obiskovalci — da bi ga lahko kdorkoli iz ne vem kakš- nih razlogov tako brezobzirno uni- čeval? Ali nihče ne pomisli kako takšni prizori perverzega klanja vplivajo na našo mladino?

Franček Rudolf

Ni že dovolj teh 'Izzivanj'?

drugega napičiti, množica navdušeno rjove. Dvoboj se konča s tem, da antagonist potisne glavnemu junaku bakljo v obraz. Sledi vsesplošen po- kolj.

Kaj si lahko mislimo o takihle fil- marjih, ko vemo, da se je že starogr- ška dramatika — in tisti čas je bil kar precej surov — izogibala prikazovanju najbolj krvavih prizorov in zd o njih poročali glasniki? In kaj so hoteli filmarji poudariti, ko glavni junak nahrulj dekle, ki mu je rešila življenje, ker se dekle upira iti v go- tovo smrt, kaj hoče on? Ali brezprav-

jahanja sem in tja in mnogokrat prav slikovita klanja. To, da skače glavni junak skoraj ves film polnag na- okoli, da so poljubi za polovico bolj strasni in daljši, kot v običajnih fil- mih, in da so Mongoli poznali balet, me ne preseneča. Preseneča pa me, da je tako stopnjevana moškost (beri: živalskost) glavnega junaka. Ko vidi svoj opečen gobec (prav zanimiva finta!) skuša razbiti vse okoli sebe, skuša se zaklati, čeprav je prej naj- manj dvakrat izjavil, da živi samo za blagor ljudstva. Ko mu pokažejo ubito mater (že samo prikazovanje

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU je eden izmed filmov, ki bo gotovo polnil naše dvorane. Film so namreč posneli po romanu slovitega Karla Maya.

Ni lahko sestaviti programa

Kako pa sestavljate program?
— Program sestavljamo za eno leto vnaprej. Vendar se nam je že večkrat zgodilo, da distributer ni dostavil pravočasno filma zaradi velikega prometa. Film je bil seveda že napovedan in reklamiran in takrat smo morali na hitro vnesti v program drug film. Ali pa primer, ko film ni bil opremljen s slovenskim podnaslovom; nismo ga sprejeli in smo ga morali zamenjati z drugim. S tem izgubimo možnost dobre repertoarne politike: da bi predvajali filme različnih žanrov, da bi bil program čimbolj pester in zadovoljil kar najširši krog občinstva. V začetku maja smo na primer predvajali močno komercialni film: Mama, tuj pesem mojo, ki smo ga morali predvajati zaradi zanimanja publike 14 dni. Vendar filma ne smemo umakniti s programa poprej, pre-

den ni obisk predstave tri dni zaporedoma pod 50 odst. Zato smo morali vzeti s programa dober ruski film »Bitka naših dni«, ki obravnava obdobje stalinizma v Rusiji. Naš program je določen že za tridesetino prihodnjega leta, pa puljskega festivalu pa bo sklepanje pogodb gotovo.

Kakšne težave imate pri nabavi filmov?
— Zaenkrat pri nabavi filmov nimamo težav, ker je sedaj zelo ugodna situacija. Sedaj je namreč možno mnogo več premier letno, kot doslej. Od 220 letošnjih uvoženih filmov, jih bomo v Mariboru skupno z domačimi videli 165. Izбира tujih filmov je težka. Sicer obstoje komisije, ki pomagajo pri nabavi filmov, vendar je večina filmov lahkega žanra, nekvalitetnih, povprečnih zgolj komercialnih. S tem, da se je kvota filmov povečala, se kvaliteta filmov ni dvignila. Mi na sam uvoz ne moremo vplivati, ker jih kupujejo distribucijska podjetja, ki jih potem ponudijo kino podjetjem.

Kakšne filme v Mariboru najraje gledamo?
— Mariborska publika rada gleda zabavne filme, spektakle in kavbojke. Zanimivo je, da odklanja dobre zgodovinske filme, kot poljski film »Križarji«, medtem ko je psevdozgodovinski komercialni spektakel »Rimska sužnja« gledalo 19.126 Mariborčanov. Obisk domačih filmov je popolnoma odvisen od filma samega. Vsebinsko slabi, so slabo obiskani, dobri filmi pa privabijo gledalce enako kot tuji filmi. Kožara je na drugem mestu z 29.606 obiskovalci, takoj za nemškimi zabavnimi filmi »Zaljubljeni detektiv« z 31.172 gledalci.

In katere filme bomo v bližnji prihodnosti videli?
— Program je dokaj pester, naštetem naj samo nekaj filmov: Nuna, Okus po medu, Naš avto, Avantura, Zaklad v srebrnem jezeru in Divje jagode.

V Premingerjevem filmu »KARDINAL« bo v Ameriki prvič snemala Rommy Schneider. Igrala bo študentko Anne Mary, ki se zaljubi v kardinala in ta se mora zaradi svojega položaja odpovedati ljubezni. Partnerji Rommy so Carol Linley in John Saxon.

Novo na Poljskem

Najsi obdelujejo sodobno temo, problematiko iz polpreteklega ali davno minulega časa, so poljski filmi izrazno tako močni in prepričljivi, da jih v nobenem oziru ne moremo zapostavljati za najboljšimi dosežki zapadne filmske umetnosti.

Na posnetku je prizor iz novega poljskega filma z naslovom »Kako biti ljubljena«. V glavnih vlogah nastopata Barbara Kraftowna in Zbigniew Cybulski (znan iz filma »Pepel in diamant«).

Marlene zopet v domovini

Nedavno je Marlene Dietrich nastopila na elitni prireditvi v čast UNICEF. Prireditelj je bila v Zahodni Nemčiji, sodelovali so najbolj znani interpreti zabavne glasbe, kot sta Nina in Frideric, iz Danske, Yma Sumac, Tommy Steel, Charles Trenet, Lys Assia in drugi. V največjo čast pa si

Kako je bilo na mednarodnem turnirju v Bognor Regisu?
— Na tem tradicionalnem mladinskem turnirju sta sodelovala poleg mene od Jugoslovancev še Karaklajič in Grosek. Trajal je štirinajst dni. Jugoslovansko predstavništvo se je tokrat odlično izkazalo,

Naš reporter, sodelavec literarne priloge poroča o Partizanovega igrišča v Ljudskem vrtu:

Lübleni gledavci ino čitavci, javlan se von z igrišča gé se je odšpilao téj velki derebi. Vréjmen lépo, sunčno, bzina võtra nikelko kilometrof, lübléjne publike, vópovjedano v džezralof je bilou soma žensék 0,050 fakatof. Zmagaóče moštvo líterno písatof je špilalo v etof postavé: Gole je pújšáo exglavni dr. Darko. Na désnon krajji se je vkúp vlejko ino lúftao slabo viden Dado, njega je vó mejnou dojrótéj-rani fotografuš Bejby, (z ípsilonon). Na lévoj krajji je po nogaj brsao notranji politíkaruš Adl. Njega je dojrótéjrao brez krújja ostojéči literar Nani. Po srdjini je dirkao na babe vdardženi za tehnično vó postavleni Peter. Na lévoj krajji je dirkal ino fudal oskúbeni ino ovači zrotéjraní Vlado, njega je vó mejnoula exnotranja rubrika alias lektor Ivo. Na desnoj krajji je džezik vó držo športen šrajbar z gimnazije Veingerl.

Derebi je lipou dojrótéjrao ino strokovno vodo integracijski sodnik gospod Strakl iz Lublone.

Ze včasik v začetki etoga velkof derebi srečanja je vó vidlo, ka do funkcionataroški vkúper zmleli literopisače, za vólo dalekovidnog visiko stojétega že vó postavlenoga direktora kolhoznikov šteri se je

sigdar gda je labda proti njegovim pijskri letéjla prigno, ali njegovo namerno téjlo je sigdar rejšilo tou velko krizo pred litero písakih gdon, tak, ka se je enomi tehničnomi literopisačkomí võuređnikri tak milostivno stoužilo po goli, ka je perse v svojega notri vdaró.

No, udžebar to je nikelko degenemorizejralo literopisače, ka so z vraga pomočjof nikelko vó mejnoli, ništerne zrotéjrali, pa té gelbar fejst napnoli proti goli funkcionataríštof. V takšnon velkon po nogaj brsanji, je eden čeh od funkcionataríštof s tacof sčóu rejšiti velko krizo pred golon funkcionatarošof, ta ka je té centralni integracijski dojrótéjkar za tou prjiliko iz Lublone dojr pozvani gospod Strakl, štútkao olver. Perse tou je eden milostivno notri brsno. Naše lübléjne nikdar nad literopisačami nej zaročarane publikotkinje so takni urnebeski rompom-pom gnale ka si gmečega boga túj néj mogo čúti, ka-li fújčeko. No té je gratao poucajt.

Po vópočinjenji pa kon-struktivnoj konsultaciji so literopisače esče bole napnoli na gol funkcionatarošof. Tou je téj srmake tak smélo, ka sò

di pravi, da sta mu najresnejša nasprotnika Zagar in Splitčan Kurajica.

In za zaključek še: kakšne načrte imaš?
— Zaradi izostanka v šoli, se maja ne bom udeležil dvoboja s Sovjetsko zvezo, ki bo na Reki.

Ko končaš šolanje na I. gimnaziji?
— Verjetno bom šel študirat v Ljubljano. Vendar pa ne bom prestopil v noben drug klub, še nadalje bom teknoval za Maribor. Tukaj sem tudi končno začel, tukaj imam prijatelje in športne tovarise.

Vojko, hvala lepa. V imenu vseh naših bračec, pa ti želim še mnogo uspehov v šoli in ob šahovnici!
B. Bergant

MUSIL!

Moja vzornika - Gligorič in Tali

Vojka Musila, enega najboljših mladih šahistov Jugoslavije mi menda ni treba posebej predstavljati.

Pred kratkim se je vrnil z mednarodnega turnirja v Bognor Regisu, v Veliki Britaniji, pa sva se zmenila, da malo pokramljava o njegovih vtisih s tega tekmovanja. Hkrati sem tudi izkoristil priložnost in ga vprašal to in ono o njegovi šahovski karieri.

Mladi Vojko je začel resneje šahirati šele pred tremi leti, ko mu je bilo 14 let. Včlanil se je v šahovski klub Maribor, kmalu napredoval in si pridobil sloves enega najnadebudnejših jugoslovanskih šahistov.

Kako je bilo na mednarodnem turnirju v Bognor Regisu?

— Na tem tradicionalnem mladinskem turnirju sta sodelovala poleg mene od Jugoslovancev še Karaklajič in Grosek. Trajal je štirinajst dni. Jugoslovansko predstavništvo se je tokrat odlično izkazalo,

Naš reporter, sodelavec literarne priloge poroča o Partizanovega igrišča v Ljudskem vrtu:

Lübleni gledavci ino čitavci, javlan se von z igrišča gé se je odšpilao téj velki derebi. Vréjmen lépo, sunčno, bzina võtra nikelko kilometrof, lübléjne publike, vópovjedano v džezralof je bilou soma žensék 0,050 fakatof. Zmagaóče moštvo líterno písatof je špilalo v etof postavé: Gole je pújšáo exglavni dr. Darko. Na désnon krajji se je vkúp vlejko ino lúftao slabo viden Dado, njega je vó mejnou dojrótéj-rani fotografuš Bejby, (z ípsilonon). Na lévoj krajji je po nogaj brsao notranji politíkaruš Adl. Njega je dojrótéjrao brez krújja ostojéči literar Nani. Po srdjini je dirkao na babe vdardženi za tehnično vó postavleni Peter. Na lévoj krajji je dirkal ino fudal oskúbeni ino ovači zrotéjraní Vlado, njega je vó mejnoula exnotranja rubrika alias lektor Ivo. Na desnoj krajji je džezik vó držo športen šrajbar z gimnazije Veingerl.

Derebi je lipou dojrótéjrao ino strokovno vodo integracijski sodnik gospod Strakl iz Lublone.

Ze včasik v začetki etoga velkof derebi srečanja je vó vidlo, ka do funkcionataroški vkúper zmleli literopisače, za vólo dalekovidnog visiko stojétega že vó postavlenoga direktora kolhoznikov šteri se je

sigdar gda je labda proti njegovim pijskri letéjla prigno, ali njegovo namerno téjlo je sigdar rejšilo tou velko krizo pred litero písakih gdon, tak, ka se je enomi tehničnomi literopisačkomí võuređnikri tak milostivno stoužilo po goli, ka je perse v svojega notri vdaró.

No, udžebar to je nikelko degenemorizejralo literopisače, ka so z vraga pomočjof nikelko vó mejnoli, ništerne zrotéjrali, pa té gelbar fejst napnoli proti goli funkcionataríštof. V takšnon velkon po nogaj brsanji, je eden čeh od funkcionataríštof s tacof sčóu rejšiti velko krizo pred golon funkcionatarošof, ta ka je té centralni integracijski dojrótéjkar za tou prjiliko iz Lublone dojr pozvani gospod Strakl, štútkao olver. Perse tou je eden milostivno notri brsno. Naše lübléjne nikdar nad literopisačami nej zaročarane publikotkinje so takni urnebeski rompom-pom gnale ka si gmečega boga túj néj mogo čúti, ka-li fújčeko. No té je gratao poucajt.

Po vópočinjenji pa kon-struktivnoj konsultaciji so literopisače esče bole napnoli na gol funkcionatarošof. Tou je téj srmake tak smélo, ka sò

di pravi, da sta mu najresnejša nasprotnika Zagar in Splitčan Kurajica.

In za zaključek še: kakšne načrte imaš?
— Zaradi izostanka v šoli, se maja ne bom udeležil dvoboja s Sovjetsko zvezo, ki bo na Reki.

Ko končaš šolanje na I. gimnaziji?
— Verjetno bom šel študirat v Ljubljano. Vendar pa ne bom prestopil v noben drug klub, še nadalje bom teknoval za Maribor. Tukaj sem tudi končno začel, tukaj imam prijatelje in športne tovarise.

Vojko, hvala lepa. V imenu vseh naših bračec, pa ti želim še mnogo uspehov v šoli in ob šahovnici!
B. Bergant

KATEDRA - ODBOR K. O. v po nogaj brsanji

literopisačke dva gola po vrsti plünoli. Zdad se je odprlo. Tak san léto okoli labdobsranskoga placak kak éropjan bres slin, žéjden ino dojzmantrani. Bokomoj kelko lejpi prilik jem tú bilou, a li san tou nej mogo viditi ka san búo na odžijanji v restavraciji. Literopisače so udžebar esče malo zrotéjrali, pa nikelko zrotéjranih notri postavili. Tou je bogme včasék pomagalo. Tak da bi fudno je búo gol funkcionataríštof preliuknjan in tou golmani šteri je búo duoga léjta glaven pri mlajše miadoletnikaj v našoj lejpoj Sloveniji ino zato prjiliko v funkcionataríški odbor friško zrotéjrané. Téj pritisk je tak v nogaj degenizejralo funkcionatarošé, ka so mogli za volou morale literopisačke milostivno ino kolektivno vó z njuvoga gola brsati, gelibar, ali seglij so esče štiri lejpe gole ovoj namalali.

Téj velki vadlúvanjski derebi non je trnok lépou pokazao, kak naj vó vijdi téj naš lübléjni kulturni ino športen žitek v Marpurgi nás néjvšolaní visiko vó navčenič čehof. Vúpanje mon ka de esče takših hitingof dosta. Kilcaj.

Doj z reportéjrao
Šandorov Vanč

ŠPORT TUDI NA VIŠJE ŠOLE

KAKŠNE SO MOŽNOSTI V MARIBORU ZA USTANOVITEV SAMOSTOJNEGA ŠTUDENTSKEGA DRUŠTVA

»Naravnost neverjetno je, da se v zadnjem času, ko je toliko govora o raznih organizacijskih vprašanjih telesne vzgoje, nihče ne spomni, da bi postavil še eno: kako je s to rečjo pri višješolcih?« je nekdo nedavno tega sprožil vsekakor aktualno vprašanje. Žal, to ni bilo na kakem »uradnem« mestu, ampak samo tako zasebno. To pa še ne pomeni, da ta problematika ni aktualna in da je ne bo treba čimprej začeti reševati kot vse druge v naši telesni vzgoji.

Če to vprašanje prenesemo na strogo lokalno področje, to je v Maribor, kjer se število študentov višjih šol veča iz leta v leto, potem moramo ugotoviti, da doslej še noben telesnovzgojni forum bodisi okrajni bodisi občinski o tem ni vsaj malo resno razpravljaval. Res je, da tarejo te forume dosti »večje« skrbi, saj se ne morejo niti zediniti, kaj je pravzaprav naloga društva »Partizan« in kaj športnih društev, da ne govorimo o vprašanjih kompetenc občinskih zvez, ki naj bi prevzele po novem strokovno plat dela, s čimer pa se nekateri v okrajni zvezi nikakor ne morejo sprijazniti. V takem ozračju seveda ostane kaj malo časa za reševanje problematike, kot npr. kako urediti telesno vzgojo tudi na višje šole v taki obliki, da bo res nudila možnost gojitve sodobnega športa. Za kaj takega bi namreč v sedanjem položaju nujno potrebovali nove telovadnice in nova igrišča, ki bi bila na razpolago samo študentom, saj na obstoječih ni dovolj prostora niti za dijake osemletk in gimnazij.

Ko že govorimo o tem vprašanju, moramo najprej ugotoviti, kako je sploh s šolsko telesno vzgojo tam, kjer je obvezna. Več ali manj ve na to vprašanje odgovoriti vsak sam, saj se še dobro spominja, kako »načrtno« je gojil šport v srednji šoli. Od takrat se namreč ni še prav nič spremenilo. To vsi dobro vedo in težav nihče niti ne tači. Todor kar ni mogoče v rednem šolskem pouku, bi se dalo v veliki meri nadoknaditi po njem, konkretno v šolskih športnih društvih. V zadnjem času teče sicer velika akcija za ustanavljanje takih društev, ki pa bo ostala spet samo pri željah, če ne bo konkretno zavzetosti zlasti pri občinskih zvezah za telesno kulturo. Velik korak naprej so v tem pogledu napravili pri zvezi Maribor-Center, kjer že dela »s polno paro« posebna komisija, na katere pobudo so bili doslej ustanovljeni trije centri za izvenšolsko športno udejstvovanje, in sicer za rokomet, košarko in atletiko. Vse to pa je šele začetek, kajti akcija za nadaljnjo razširitev te dejavnosti je še v teku in še zdaj kaže, da bo uspela.

Vse to navajamo zato, da bi pokazali, da se nekaj le giblje tudi na področju šolske telesne vzgoje. Brž ko bo rešen prvi problem, bodo morali na občinskih zvezah za telesno vzgojo napraviti še korak naprej in dati pobudo za ustanovitev študentskega športnega društva. Ker gre šolsko leto že h kraju, bi bila taka akcija sedaj morda preuranjena, vsekakor pa bo treba misliti na njeno uresničitev v jeseni. Seveda pa rešitev te naloge ne bo enostavna, ker bo treba prej razjasniti marsikatero sporne točko predvsem organizacijskega značaja kot npr.: kakšno vlogo naj ima tako društvo, katere pango naj goji, kaj je sploh njegov cilj in podobno.

Najtežje bo vsekakor rešiti vprašanje, ali naj bo društvo samostojno, podobno kot druga športna društva, ali naj ima samo ožji, to je študentski okvir. Takoj se bodo namreč postavila vprašanja, ali bo npr. rokometas tega društva lahko

nastopal tudi za drugo športno društvo ali ne. Če NE, potem bo šlo za samostojno društvo, če pa BO odgovoril DA, potem bo študentsko športno društvo imelo »rang« telesnovzgojnega društva za rekreacijo. Menimo, da bi mu prav ta zadnja naloga najbolj ustrezala, kajti v nasprotnem primeru bi dobili samo še en športni kolektiv v Mariboru več, čeprav reorganizacija naše telesne kulture usmerja delo v čim ožji kvalitetni krog. Venomer znova namreč slišimo ugotovitve, da je kvaliteta stvar malo izbrancev in da je vrh tega tudi — druga. Pa še en problem bo treba rešiti? Sami študentje bodo morali pokazati nekaj iniciative in volje do dela v njihovem društvu.

Z. V.

OBISKOVALČEVA KRONIKA

SPOMNI SE, POSLUŠALEC!

Morda bi se bilo najbolje potolažiti z zgornjim stavkom, če ne bi tej sezoni (kot letošnja, prejšnja) sledile naslednje — morda zopet z enakimi slabostmi.

Pobrskejmo po spominu — kaj smo slišali letos?

Uvod v sezono 1962-63 je bila mariborska kulturna revija — šesta po vrsti — od katere sta mi ostala v spominu le dva koncerta, in sicer: recital Dubravke Tomšič (12. 10. 1962). Bežna ocena, takole po spominu: odlična tehnična in muzikalna interpretacija.

17. 10. 1962. — Koncert skladb mariborskih skladateljev se mi je zdel premalo živ, kljub večini še živečih skladateljev.

22. 10. 1962 je bil koncert italijanske violinistke Margit Spirk z dovolj zanimivim in lepo izvajanim sporedom.

Godalni kvartet Gewandhaus iz Leipziga (19. 11. 1962) je s kultivirano izvedbo Haydna, Mozarta in Beethovna opomnil Maribor, da obstaja tudi komorna glasba. (Od jeseni 1958 pa do danes smo slišali, kolikor vem, le komorni orkester Radia Ljubljana, zagrebške soliste in zagrebški godalni kvartet — maja 1962.)

S precejšnjo zamudo — 7. 12. 1962 (pred tem je bilo skoraj cel mesec »sušeni«) se je pojavil I. Abonmajski simfonični koncert. Dirigent, gost iz Skopja, Kiril Spirovski nam je uvodoma predstavil Nikolovskega Pasacaglio (igrala je mariborska filharmonija). Priserčni Mozartov koncert za klarinet je lepo odigral Igor Karlin iz Ljubljane. V drugem delu smo slišali Dvořakovo deveto simfonijo. Čez teden dni je nastopil slavni violinist Igor Ozim. Omeniti je vsekakor treba tudi izvrstnega spremljevalca, pianista Marjana Lipovška.

Ker so prireditelji verjetno upoštevali noveletne zabave, smo lahko naslednji koncert poslušali šele konec januarja. To je bil Drugi abonmajski z dirigentom Vladimirom Koblerjem. Slišali smo Wagnerjevo uverturo »Večerni mornar«, v Hačaturjanovem violinskem koncertu pa je bil solist gost iz Rusije Viktor Pikeisen. Kljub tehnični dovršenosti in zanosnem igranju bi izvedbi koristilo mnogo več briljantnosti, ostrega tona in »ciganskega navdiha« (zadnji stavek). Čajkovskega peta simfonija ni ustrezala programu (subjektivna ocena). Mislil sem, da bo »novi« dirigent prinesel tudi kaj novega duha, konkretno kako »moderno« ali »novejšo« simfonijo (Šostakovič, Prokofjev, Martinu). Torej bi bil ta drugi abonmajski koncert lahko čisto slovenski (Wagnerja bi tudi naš orkester z veseljem zamenjal), posebno še, ker je bil III. abonmajski koncert pod taktirko Jakova Cipčija (18. 2. 1963) čisti Beethovenov večer — uvertura Leonora št. 3, tretji koncert za klavir v c-molu (z odličnim solistom Stjepanom Radičem iz Zagreba), ter osma simfonija v F-duru. Med obema abonmajskima smo

5. 2. 1963 slišali koncert basista Miroslava Cangaloviča. Ob spremljavi Dušana Trbojeviča je pel obsežen spored pesmi in arij. Gotovo bi Mariborčani želeli to veliko operno osebnost slišati in videti v svojem elementu (morda drugo sezono — Don Kihot).

1. marca je mariborska koncertna poslovalnica priredila koncert ameriškega violinista Romana Totenberga (spremljal ga je Fred Došek). Ker sem imel eno uho poškodovano, nisem dobro slišal, toda vseeno nisem mogel preslišati raznih zelo sumljivih mest v izvedbi, posebno v obeh Paganinijevih capriccih. Morda je solist ob »družinsko« zasedeni dvorani izgubil voljo...

Tako, in znašli smo se pred novo, veliko cenzuro, ki je trajala skoraj mesec dni.

28. 2. 1963 je nastopil orkester Slovenske filharmonije (4. abonmajski koncert), dirigent je bil Bogo Leskovic (Ljubljana). Uvodna simfonija Milana Stibilja »Vrtnica in slavček« mi kljub domiselni in pogosto lepi glasbi ni vzbudila občutka gradacije, čeprav piše avtor v spremni besedi, da mu je le-to uspelo doseči. Izvrstni avstrijski pianist Jörg Demus je zaigral Bachov prvi klavirski koncert v d-molu z dovolj resnosti, pevnosti, segavosti in spoštovanja do starega mojstra, skratka vzorno. S Franckovimi Simfoničnimi variacijami pa je še posebej navdušil koncertno občinstvo. Orkester SF sam se je izkazal v treh Simfoničnih skicah C. Debussyja: Morje. Kar je pri Bachu nekoliko zaostajal za solistovim muziciranjem, je v zadnji točki »popravil«. Dirigent Bogo Leskovic je s pravim temperamentom vodil korpus, ki je »Morske skice« dovolj prepričljivo in impresionistično obarvano odigral.

Dva dni pozneje (torej dva koncerta na kupu) je gostoval v Unionu devetdesetčlanski moški pevski zbor iz Sofije, ki smo ga ob ne prepogostih nastopih vokalnih skupin (posebno tujih) navdušeno in s polno dvorano sprejeli.

Naslednji koncert je bil V. abonmajski 12. 4. 1963. Orkester MF je pod vodstvom Jakova Cipčija izvajal popularne simfonične skladbe: Haydnovo »Poslovilno simfonijo«, Bizetovo suito »Arležanka«, I. Musorgskega »Noč na Golem Brdu«, simfonična pesnitev, in B. Smetane »Vltava«. Napovedani Wagnerjev Preludij in Izoldina smrt iz opere Tristan in Izolda je nepojasnjeno izgnil. Na ta koncert so skušali opozoriti tudi »širšo« javnost ter ga zato premaknili na bolj zgodnjo uro — 18., kar pa ni imelo občutnega odziva pri mariborskem občinstvu. Tako je za fiste redne poslušalce — strokovnjake, intelektualce in sladokusce popularni spored izzvenel menda nekoliko prazno.

Za zadnji pianistični koncert je bil najavljen nastop Sergeja Dorenskega

ostinato bi bil program dobro zaključen, o dodatkih pa raje ne bi pisal.

Pred nami je torej še zadnji abonmajski koncert (kaj nam bo prinesel?) In morda še kakšna prireditev

iz Moskve. Mladi klavirist je na nastopu 23. 4. v Unionski dvorani kot prvo točko odigral Beethovenovo zadnjo sonato (op. 111). Genialno delo je precej obarval (niti ne romantično). Odlično plastično podoba pa je dosegel z dinamiko in posebej je treba omeniti čudovita pp mesta. Druga sonata — Patetična v c-molu, op. 13 — me kljub brezhibni izvedbi ni »ogrela« — ni sodila v spored za prvo. Drugi del programa je sovjetski pianist pričel s tremi Chopinovimi skladbami, ki jih je na nekoliko svojski način sicer zanimivo igral, a so po mojem okusu spored že močno nakrhale, kar se je pokazalo pri naslednji točki: Prokofjeva Romeo in Julija — štiri slike iz baletne suite so kljub idealni izvedbi izpadle kot slajjne — karikature («Krivec», — Chopin). S Sedrinovo skladbo Basso

prek Koncertne poslovalnice. V tem pregledu koncertov letošnje sezone sem verjetno podal precej subjektivnih ocen (prosim bralce, da jih kot take razumejo), nadalje sem hotel poudariti nesmotrno programsko politiko in časovno razdelitev prireditelj, saj se nam ob tem samo postavi vprašanje: zakaj ni neke »komisije«, ki bi program shematično načrtala, ga v posameznih primerih tudi izbrala oziroma odobrila, ter skrbela za časovno razporejenost koncertov.

In kaj je s komorno glasbo v Mariboru? V petih letih smo slišali dva godalna kvarteta in dve večji komorniški skupini. Kje so pihalne zasedbe, klavirski trio, kvartet, kvintet itd.?

Razmišljajmo čez počitnice...

Janko Jezovšek

Majski študentski festival v Zagrebu

Z lanske dramske predstave bruseljskih študentov

V Zagrebu je bil v dneh od 3. do 7. maja letos XVII. majski festival študentov Jugoslavije.

Letošnji festival je imel namen prikazati najboljše v kulturno-umetniškem delu jugoslovanskih študentov. Festival je zajel kulturno delo vseh visokošolskih centrov v državi in si tako prizadeval za kompleksnim prikazom naprednih teženj, ki se kažejo v kulturno-umetniškem delu. Njegova naloga je tudi, da stalno usmerja mlade jugoslovanske kulturne delavce na umetniško, kulturno, idejno in družbeno najbolj napredno pot.

Prvi festival je bil 1947. leta z namenom, da prikaže kulturno-umetniško dejavnost študentov zagrebške univerze. Počasi je vključeval v svoj program tudi skupine ostalih univerzitetnih centrov ter tako počasi prerasel v največjo kulturno-umetniško manifestacijo jugoslovanskih študentov. V njegovo delo so vključeni tudi sestanki in diskusije s predstavniški skupini in umetniškimi vodji.

Letos so posvetili največ pozornosti dramskemu delu. Več o tem berite na 9. strani.

I. H.

Miroslava Krleža

Po festivalu malih scen v Sarajevu in po reviji slovenske dramatike v Celju je prišel na vrsto najpomembnejši jugoslovanski gledališki festival »Sterijino pozorje«. Ze osem let se v Novem Sadu zbirajo najboljši jugoslovanski gledališniki, da bi pregledali dosežke s področja dramati-

ke. Letošnje gledališke igre so pričele 4. maja, ko so v foyerju novosadskega radia odprli razstavo »Miroslav Krleža na jugoslovanskih odrih«. Nasploh poteka letošnje Pozorje v znamenju Miroslava Krleža. Ta književnik namreč letos proslavlja 70-letnico življenja in 50-letnico literarnega ustvarjanja. V počastitev teh pomembnih obletnic Josip Vidmar in Dušan Matić razpravljala na javni

tribuni »Sterijinega pozorja« o temi »Dramsko ustvarjanje Miroslava Krleža«.

Krleža si to priznanje vsekakor zasluži, saj se je že od samega začetka svojega književniškega delovanja znašel v centru pozornosti, vedno je bil v prvih vrstah v borbi za globbo humanistično poezijo, za napredne in revolucionarne ideje. Mnogi svetli trenutki naše poezije, proze, esejske, dramatike so tesno povezani z njegovim imenom. Razvoju naše dramatike je dal ne samo največji in najodločilnejši doprinos, ampak je bil hkrati iniciator in začetnik jugoslovanskega gledališkega izraza.

O Krleži pa na dramskem festivalu niso samo razpravljali, ampak so tudi uprizorili v okviru Pozorjinega programa kar štiri njegova dela: »Krištof Kolumb«, »Leda«, »V agoniji« in scenske slike »Balade Petrice Kerempuha«. Škoda je le, da niso občinstvu predstavili kakšnih njegovih manj znanih, a zato nič slabših dram kot npr. »Galicija«, »Michelangelo«, »Golgotas«, »V taborišču«.

Drame, ki so jih uprizorili

na Sterijinem pozorju, je izbrala posebna komisija, ki je predhodno obiskala vsa jugoslovanska gledališča. Poleg novosadskega Srpskega pozorišta, Madžarske drame Narodnega pozorišta iz Subotice in Hrvatskega narodnega kazališta iz Zagreba, ki so izvajali omenjene Krleževe drame so na festivalu sodelovali še: Jugoslovansko dramsko pozorište iz Beograda z »Banovič Strahinjco« Branišlava Mihajlovića, mladinsko gledališče Boško Buha iz Beograda s »Kapetanom Džonom Pipfoksom« Dušana Radovića, Atelje 212 iz Beograda z »Rožo vetrov« Dušana Matića, Narodno pozorište iz Zrenjanina s »Colnom na zeleni reki« Arsena Diklića, Mala scena Narodnega pozorišta iz Beograda z »Dolгим životnjem kralja Osvalda« Velimirja Lukića in Srpsko narodno pozorište iz Novega Sada z »Intimno povestjo« Mileta Markovića.

Slovenske dramske dosežke so na festivalu predstavila tri gledališča. Ljubljanski Odeon 57 je uprizoril »Dialoge« Primoža Kozaka, Slovensko ljudsko gledališče iz Celja »Jubilej« Janeza Zmavca in Slo-

Mimo je
XVII. majski festival

V Zagrebu je bil od 3. do 9. maja tradicionalni majski festival jugoslovanskih študentov, sedemnajsti po vrsti. To je največja študentska kulturno-umetniška manifestacija pri nas in se je v teku po osvoboditvi zelo okrepila. Na majskem festivalu nastopajo vse kulturno-umetniške skupine, ki so si pridobile v visokolskih centrih priznanje na določenem nivoju ter želijo reprezentirati svoje dejavnost širši jugoslovanski javnosti.

Na letošnjem majskem festivalu je sodelovalo vsega 22 kulturno-umetniških skupin. V šestih dneh so te skupine dale 30 predstav, kar je za takšno obdobje vsekakor mnogo, morda celo preveč, da bi obiskovalci lahko dobili natančen in dober pogled v kvaliteto posameznih prireditev. Seveda pa je tak kratek rok pogojen s številnimi organizacijskimi problemi, ki se nujno pojavljajo v skladu z večjimi prireditvami.

Razen priznanih skupin iz Zagreba, Beograda, Ljubljane in Sarajeva, so letos sodelovale še skupine iz Skopja, Novega Sada, Prištine, Reke in Splita. To je bil dokaz množičnosti, ki pa je ostala le na polovici poti. Mnogi udeleženci so pogrešali razne razgovore po predstavah, zlasti novinci, katerim bi bili potrebni najrazličnejši nasveti ali pa tudi priznanje. To ne bi škodovalo tudi tistim, ki smatrajo, da so že dovolj zreli in renomirani. Morda bi se v tem pogledu izkazala diskusija po predstavah, konkretni razgovori z igralci in nastopajočimi pa tudi mladimi režiserji. Tako je večina predstav ostala hote ali nehote nezapažena. Ni pa bilo tudi možnosti, da bi vsi videli vse prireditve, ker človek skratka ne more biti istočasno na petih mestih (v tej zvezi: urnik je bil morda v toliko neprikladen, da ni bilo enakomerne razdelitve na ves dan).

Repertoar je pokazal, da so se predvsem mlade gledališke skupine po največkrat odločale za domače avtorje, ali še bolje, da so tekste za njihove predstave napisali študentje sami. To ima svoje dobre strani, kajti tako je možno, v polnejši meri oceniti dejavnost naših mladih ustvarjalcev in kreatorjev. Višje pretenzije amaterske dejavnosti skorajda niso primerne, ker se kaj rado dogaja, da prevelika skrb izvajanju priznanih del iz svetovne dramaturgije ostaja v amaterski zasedbi le na pol uspeha. Beograjčani in Zagrebčani so segli po Shakespearu, Machiavilliju, Mishimi (Japonec) ter O'Kellyju.

Na festivalu so pokazali svoja dela tudi nekateri amaterski kino klubi. Povprečna ocena je slaba, prav gotovo zaradi večine kratkih filmov, ki so nerazumljivi, ki nimajo ničesar skupnega z umetnostjo niti z atrakcijo in še manj z osnovnimi abstraktnimi zaznavanji, ki jih more dojemati človeški fenomen.

Sporod XVII. majskega festivala so obogatile folklorne skupine iz Ljubljane, Prištine in Zagreba ter razni glasbeni večeri. Prav zanimiv je bil solistični večer študentov Akademije za glasbo iz Ljubljane, Zagreba in Beograda ter simfonični koncert Ljubljancanov. Dvodnevno posvetovanje predstavnikov posameznih skupin, ki je bilo usmerjeno bolj v razčiščevanje nekaterih pojmov o dejavnostih študentskih kulturno-umetniških skupin (in o vprašanju, kaj je amaterizem), kot pa ocena tekočega festivala, je kljub temu vsaj deloma nakazalo bodoče povezovanje dela na področju študentske kulture. Ugotovitev, da je sodelovanje vse prešibko, sicer ni nova, je pa tokrat okrepjena z novimi idejami o integraciji.

XVII. majski festival so organizatorji pripeljali h kraju. Kaže pa, da se njihova pričakovanja niso povsem uresničila (če so seveda pričakovali tudi večje uspehe!). Občutek, da je študentska publika vse bolj redka in da tudi ostali Zagrebčani ne kažejo dovolj zanimanja za festival, ni varljiv. To pa pomeni, da bo v bodoče treba razmišljati o novih oblikah festivala (to zadeva organizatorje, ki se letos niso mogli popolnoma znajti v svoji vlogi). Morda pa bo potrebna akcija kakšne posebne vrste, ki bi sanirala festival. — Morda bi kazalo menjati mesta festivala vsako leto, o čemer je bilo govora lani, a letos že dokazuje svojo upravičenost.

M. Prašnicki

Zbor
»Tone Tomšič«
v Mariboru

26. aprila je bil v Unionski dvorani koncert ljubljanskega akademskega pevskega zbora »Tone Tomšič«. Prav tisti, ki bi nam morali najbolj pomagati, se z organizacijo koncerta niso strinjali, češ da je v aprilu dosti podobnih prireditev. Zato smo se odločili za samostojno organiziran nastop tega kvalitetnega ansambla, ki ima v Mariboru dosti ljubiteljev. Pri organizaciji pa smo imeli izredne težave, saj smo dobili dvorano šele 32 ur pred napovedanim koncertom. In vendar je bila dvorana zadovoljivo polna. Komentari bi bil odveč...

vensko narodno gledališče iz Ljubljane »V agoniji« Miroslava Krleža.

Sterijino pozorje je pripravilo tudi nekatere druge kulturne prireditve. Tako je bilo v sklopu festivala zasedanje letne skupščine Združenja dramskih avtorjev, večer poezije Vladimirja Majakovskega, predavanje o sodobni francoski dramati, razstava »Ikone Fruškogorskih zografov« in še nekatere druge prireditve.

Novi Sad tako simbolizira in druži našo gledališko preteklost in sodobna iskanja v dramaturgiji in scenskem izrazu. Ta edinstvena manifestacija sodobne jugoslovanske drame je priložnost naše kulture, ogledalo, ki verno odraža stanje odrske literature in nivo naših odrskih dosežkov.

Gledališki ansambl in tudi posamezni umetniki teže za tem, da bi na Pozorju prikazali čimveč, da bi se afirmirali. To pa hkrati pomeni, da se je tudi Pozorje popolnoma uveljavilo v zavesti odrskih ustvarjalcev.

Nekje med nami živi neopazno dekle, ki najbrž sloni na oknu in gleda igro otrok. Mogoče se v tem trenutku smehlja (verjemite, njen smeh je iskren!) in je njen pogled zamaknjen.

Ali še ni ugasnil plamenček v njenih očeh?

Bledo dekle, kot da bi srečala smrt na svojih sončnih poteh.

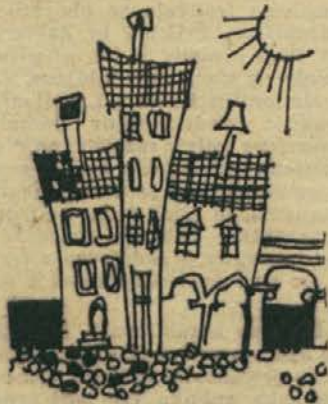
Ah, dekle, dekle!

Darilo za Francko

Istega dne, ko smo štirje pristopili k diplomskemu izpitu, je deževalo. Sedel sem v naslanjaču v čakalnici, kjer sem sedel že tolikokrat poprej in se spraševal, ali bom tukaj še kdaj, ali pa je to pot resnično zadnjič. Diploma — zaključek pravkar končanega obdobja. Ne vem, kaj so mislili ostali, sam sem ugotavljal, da je to obdobje nestvarno hitro minilo.

Od dne, ko smo prišli sem in smo izpolnjevali množico prijavnice in anketnih listov, in smo se počutili neznanstveno neboljani in prepuščeni sami sebi...

Pozneje sem začutil globoko v sebi praznino, ki je nisem mogel pregnati niti, ko sem vstal in se sprehodil od zida do zida. Dobro sem poznal to razpoloženje, polotilo se me je pred vsakim izpitom, ko sem sedel v tej čakalnici in nekaj dni poprej v študijski knjižnici. Zaznal sem tudi, da ta apatija ni danes niti večja niti manjša kot druge krat, ker pač danes opravljam diplomski izpit. Kot vedno, me je tudi v tem trenutku prešinila misel, ki me je pripravila do tega, da sem sedel, občutil sem slabost — saj bom tako ali tako padel. Ali nisem padel že mnogokrat? Vendar — pasti na diplomskem izpitu — toda v čem je pravzaprav razlika?

Oni trije so se trudili, da bi se pogovarjali. Govorili so o nogometu. Potem je nekdo pričel govoriti o študiju, kot o nečem, kar je minilo, pa je bilo lepo in vredno, da se ga spominjamo, govoril je v preteklem času. Pogovarjali smo se o sebi in o tistih dneh, ki smo jih skupaj preživel tukaj, o prijetnih uricah v menzi. Nekdo je omenil ekskurzijo v prvem letniku, kjer smo se ob kozarčku

prvo vrstnega ritoznojčana dodobra spoznali. To nas je spravilo nekoliko v dobro voljo. Vsi smo bili srečni, da je pogovor slednjic stekel. Nekdo je omenil Francko.

Saj res, Francka. In prva misel, ki je sledila, je bila — kako lepo bi bilo, ko bi bila danes Francka tukaj, z nami. Olajšala bi nam čakanje, pregnala tesnobo.

Vsi smo vedeli, kako je s Francko, pa nismo hoteli več govoriti o njej. Toda, prav tako živa, kot je bila njena pojava, neugnana, kot je bila njena hoja in nasmeh, je bila misel nanjo. Pogovor je zastal, z njim pa je odšlo tudi naše dobro razpoloženje.

Spominjam se, kako dolgo nismo mogli ugotoviti, ali ima Francka fanta ali ne. Prizadevali smo si izvoliti iz nje resnico, od prvih dni, ko smo prišli, pa vse do časa, ko je odšla. Toda pravzaprav smo medtem izvedeli.

Vsak je hotel z njo govoriti, ali vsaj poslušati, kako se z njo pogovarja kolega. Vsi smo si nekajkrat na dan izmišljali opravke za opravkom, samo da bi lahko odšli v pisarno, kjer jo bomo srečali.

Vsakokrat, ko je šla po hodniku, je kdo zaklical:

— Fantje, Francka gre! — in mi smo se usuli iz predavalnice in jo gledali, ko je stopala mimo in vsakokrat komaj opazno zardela.

— Poglejte Francko, kako cvetoča je danes! — nikakor ni bilo vseeno, ali je Francka cvetoča ali ne, biti je morala lepa.

Včasih je kdo, ki je bil zjutraj prvi v pisarni, prihitel v predavalnico z novico, da je Francka blede. Vsi smo bili zaskrbljeni.

— Pa menda ni bolna? — in, ko je prišla, smo se pogovarjali polglasno.

Ko je čez kak dan znova izžarevala življenje in zardevala, ko je šla mimo nas smo si oddahnili.

— Francka je zopet lepa.

Res je bila lepa, ni imela sicer izrazito pravih potez, niti dognano postavo, toda delovala je skladno, nadvse prikupno. Oblečena je bila okusno, lahko bi rekli skromno, ker je bilo enostavno, zdi se mi, da je zelo dobro vedela, kaj ji pristoji in kaj ne. Spominjam se je oblečene v nabrano krilo, lahko bluzo, ki ji je nevsiljevo poudarjala lepo oblikovano prsa, čevlje z izredno visokimi petami. Hodila je prožno, se pri tem rahlo pozibavala v bokih, bila je to edina mala nečimrnost, ki bi ji jo lahko kdo očital. Obraz je imela pri-

jeten, ne posebno lep v detajlih, grški profil, privzdignjeno pričesko, zadaj spete lase, na ustih stalen nasmeh. Imela je lepe bele zobe.

— Včeraj sem bil s Francko v kinu, — se nam je nekoč pohvalil Ernest.

Nismo mu verjeli, a je bilo res. Samo kaj več ni dosegel nikoli. Šla je pač z njim, ker jo je povabil in ker je bila osamljena. Od takrat smo Ernesta podzavestno izločili iz družbe, tudi ni več hodil po opravkih v pisarno.

Slišal sem, da se kolegi pogovarjajo o službah, kako težko da jih je dobiti po končanem študiju. Dva nameravata nadaljevati s študijem.

Tudi sam bi se verjetno odločil za tako pot, ko bi dobil štipendijo. Toda dobiti štipendijo, če nimaš poznanstev, je prav tako težko kot najti dobro službo, če ni še težje, tako pa — službo imam, študij pa bom mogoče nadaljeval kot izredni študent. Mnogo sem se ukvarjal z mislijo na študijski kredit, pa ga pri nas še sploh niso uvedli, na drugi strani pa imam nešteto pomislekov — končati študij, vojaščino, nato začne življenje z lepo vsotico dolga, ki ga moraš odplačevati.

Komisije še vedno ni. Lepa reč, tako kole čakati, spominjam pa se, da sem včasih čakal tudi po več ur.

Oni trije so medtem z napetimi izrazi na licih zrl skozi okno. Le na kaj so v tistih trenutkih mislili?

Preveč drobnarij je prepletenih v dneve, ki smo jih preživel s Francko, da bi se jih mogli vseh spominjati, toda konec naše skupne zgodbe je bil tak, da ga ni mogoče pozabiti.

Skoraj leto dni smo si prizadevali izvedeti, ali ima Francka fanta ali ne. In medtem smo se spogledovali in se nasmihali, hiteli opravljati drobne usluge in prihajali z neznatnimi prošnjami. Francka nas je vse sprejemala in odslavljal z enako prizadetostjo, bolj neprisljenostjo. Pozneje je šla še večkrat s kom izmed nas v kino, gledališče ali na ples.

In tedaj se je vse naenkrat razjasnilo. Francke nekaj dni ni bilo v službo. Spraševali smo se, kam neki bi mogla oditi kar tako, ne da bi komurkoli rekla besedico. Da ni mogoče bolna? In nato je to težko misel zamenjala druga, še težja: da ni mogoče odšla za vedno? Čakali smo še nekaj dni, hiteli iz predavalnic, ko smo slišali korake na hodniku. Od časa do časa je kdo pogledal v pisarno. Nekaj časa smo se še pogovarjali o Francki, o prijetnih trenutkih, ki nam jih je znala pričarati, ki jih je zopet odvzela, nato pa so študijske skrbi pokrile vse. Pričelo se je zopet monotono življenje — vaje, predavanja, izpiti.

Pred nekaj dnevi sem ujel v pisarni razgovor dveh administratorok. Bilo mi je neprijetno, toda obstal sem, ko sem slišal, da sta omenili Francko. Odšla je v Nemčijo, kjer ima fanta na specializaciji, sta rekli.

Zadela jo je nesreča, ta fant, zaradi katerega je bila Francka ves čas tako sama in osamljena, jo je zavrgel. Ne vem, zakaj sta se dokončno sprla in razšla, le to, da je bilo takrat že prepozno, ker je Francka že nosila pod srcem kal novega življenja.

Vrnila se je domov. Vem, da se je bala ljudi, nikogar ni imela, ki bi mu lahko zaupala in se z njim posvetovala, izgubila se je. Ko se je zatekla k mazačici, je hudo zbolela. Sedaj leži v bolnici, nesel ji bom cvetja, mogoče ji pomore k življenju, pokazal ji bom diplomu, če bom uspel.

»Pojdimo, fantje, komisija že čaka.«

Zaželeli smo si srečo, mnogo sreče, zaželela nam jo je tudi Francka.

P. BRONZAN

NA RAZPOTJU

Na cesti srečam znanca s šopom knjig, tako hiti, da me niti pozdraviti ne utegne. V eni sapi pove, da ima dela čez glavo, ker dela zaključno nalogo, da se za konec mnogo uči, in da še k vsemu temu niti četa, da postanem zdravnik. Poskusiti ne more, ker se na noben način ne more odločiti, kaj bo študiral.

Tako je leto za letom, desetletja za desetletjem. Mladi ljudje z maturitetnim spričevalom v žepu stojijo na razpotju med željami, možnostmi in poklici.

Vabim vas na majhen klepet z nekaterimi izmed letošnjih maturantov. Poiščimo jih tam, kjer se največkrat sestajajo: pred kinom, v čitalnici, pri Jurčiču, preliskajmo nekaj šolskih nalog, ki so jih napisali pred zaključkom srednje šole.

Prvi naj bo, no saj je vseeno kako mu je ime. Srečala sva se pred samopostrežnico. Vprašal sem ga kaj bo študiral:

»Veš bolje bi bilo, če bi me vprašal kaj bi rad študiral. Imam veliko veselje do študija slavistike (pravijo, dokaj nenavadno za fanta današnjega časa), pa sem moral na to kaj hitro pozabiti. Ni denarja za študij, sestra že drugo leto študira v Ljubljani, tako meni preostane, da se odločim za eno izmed višjih šol v Mariboru. Saj možnosti niso male. Nekateri mi svetujejo naj grem na pedagoško, pa me ne veseli delo v prosveti. Verjetno bom pristal na pravniki.«

Obstali smo pred prvim vprašanjem: denar. Za mnoge je to največji problem in ovira. Res je dokaj neprijetno, da se mlad človek že na začetku svoje poti srečuje s takšnimi težavami. Kako prebroditi vsaj prvo leto? se vprašujejo mnogi. Potem se bom že znašel; dobil bom štipendijo, ali pa honorarno zaposlitev. Kljub temu se mora marsikdo zaradi denarja odreči zaželenemu cilju.

In drugi? Minka mi je zaupala, da ji je kar žal, da bo tako kmalu konec gimnazijskih let.

Studij?

»Najbrž bom šla na medicino. Saj ne čutim kakšnega posebnega veselja do tega študija, pa sta me mamica in očka prepričala. Na vsak način hočeta, da postanem zdravnica. Poskusila bom, ne bi ju rada razočarala. Če pa ne bo šlo, bosta pač morala popustiti.«

Zal se to še vedno dogaja. Starši prisilijo svojega otroka v študij, ki ga ne veseli, samo zato, ker vidijo v določenem poklicu materialno zagotovilo in včasih tudi svoje izgubljene ideale, in rečejo: »Če nisem jaz mogel postati to in to, zakaj ne bi moj otrok.« Na srečo je danes malo takšnih. Večina bodočih študentov si sama izbere stroko.

Zavod za zaposlovanje delavcev je pred kratkim izvedel anketo med dijaki letošnjih četrtilh razredov gimnazij v Mariboru. Na vprašanje na čigavo željo oziroma vzpodbudo si se odločil za študij (lastno, na željo staršev ali po nasvetu sorodnikov, prijateljev ali znancev); je večina odgovorila, da na lastno željo, le redki so bili tisti, na katere je kdo vplival.

Marko je eden izmed redkih, ki je iskal pomoči v poklicni svetovalnici. V razgovoru mi je povedal:

»Nikakor se nisem mogel odločiti, kaj bi študiral. Nekdo mi je svetoval naj grem v Poklicno svetovalnico, in sem šel. Ni mi žal. V svetovalnici sem se pogovarjal s psihologom in naredil nekaj testov. Svetovali so mi naj grem na višjo stomatološko šolo. Nekje v sebi sem si to že prej želel.«

Dijakinja četrtega letnika ESS je bila prva, ki mi je povedala, da se bo po končani srednji šoli zaposlila:

»Dobivala sem štipendijo in se bom sedaj zaposlila, vendar se bom vpisala kot izredna študentka na Višjo ekonomsko-komercialno šolo. V podjetju so mi že objubili, da mi bodo nudili vse ugodnosti. Vem, da bo potrebno mnogo truda, če bom hotela končati študij in v redu opravljati dolžnosti na delovnem mestu, upam pa, da bo šlo.«

Na srednjih strokovnih šolah se je večji del dijakov odločil za nadaljevanje študija, le majhen del bo šel v službo. Najbolj pereče je stanje na Srednji kmetijski šoli. Zaposlili se bodo tisti, ki se morajo zaposliti, ker so dobivali štipendijo. Ostali bodo nadaljevali šolanje na višjih šolah ali pa se zaposlili v kakšni drugi stroki (velik del jih gre v prosveto).

Zakaj? Največji vzrok je gotovo ta, da mladi tehniki ne dobijo zaposlitve kakršno bi želeli, ali pa so delovna mesta v odročnih krajih, kamor gre malokrat mlad človek z veseljem.

Mnogi se hudujejo nad raznimi večernimi šolami in tečajji. Tak, ki je končal kakšen tečaj, je potem enakovreden maturantu, ki se je štiri leta šolal za isti poklic.

Pobrsakajmo še malo po šolskih nalogah, v katerih so dijaki pod različnimi naslovi pisali o svojem bodočem poklicu, študiju in ostalih načrtih za bodočnost.

Oto: »Že dolgo se ukvarjam s kemijo. Na podstrešju sem si uredil majhen laboratorij. Nič ni bolj prijetnega in skrivnostnega kot pričakanje uspeha nekega eksperimenta. Med epruvetami sem najsrečnejši...«

Nada: »Moj bodoči poklic? Rada bi študirala jezike. Ne bojim se težav, za katere vem, da bodo velike. Študirala bom resno in končni uspeh gotovo ne bo izostal. In ko bom dosegla svoj cilj in se v mislih ozrla na prehojeno pot, bom gotovo neizmerno srečna...«

Zvone: »Stroj. Kaj je bolj skrivnostnega in privlačnega kot ta izum človeškega duha? Privlači me že od otroških let. Se spominjate mlinčkov ob potokih, prvih detektorjev in drugih predmetov, ki smo jih vsi radi

občudovali in sami izdelovali? Sedaj se približujem svojemu cilju — študijem tehnike. Se nekaj mesecev in že bom v (zame) »deveti deželi.«

Stanko: »Bilo mi je šest let. Pred menoj so ležali razbiti koščki velike vaze. Kaj sedaj? Spreten alibi, nedolžen obraz in nekaj jecljajočih stavkov je zadostovalo, da sem pričel mamó, da vaze nisem razbil jaz, ampak dve leti stara sestra, ki še na srečo ni znala govoriti. Verjetno sem se že takrat odločil, da bom postal odvetnik...«

To je bil majhen sprehod med mislimi pred zaključkom leta.

Mnogi se še niso odločili in čakajo na zadnji trenutek. Vendar je takšnih malo.

Se nasvet bodočim študentom: ko boste stopali na novo življenjsko pot, bodite odločni, kajti ponovna pot od začetka je mnogo težja. Zato dvakrat premislite in enkrat storite.

SLAVKO PUKL

Kaj bom študirala...?

ŠTEVILKO SO UREDILI:

Glavni in odgovorni urednik:

Feri Horvat

Tehnični urednik:

Peter Kancler

RUBRIKE:

Notranja: A. Golčman

Kultura: I. Herga

Film: V. Strukelj

" A. Košak

Srednješolci: S. Pukl

Sport: P. Kancler

Humor: J. Nemec

" D. Vrtovec

...bi se zgrozil nad ravnanjem beograjske TV, ki je v torek 30. aprila v oddaji »Socinski prikaz poezije« prikazovala slovensko poezijo v povsem neobčuteni in spakodrami deklamaciji beograjske igralko. Vprašanje je, če beograjska TV res ni zmožna povabiti k sodelovanju na takšno oddajo slovenskega igralca.

Ko bil bi ŠVRK

...bi ošvrkali tiste tri študentke z VEKS, ki sončca spomladanski nedeljski popoldan pripravljajo z igranjem kart v mariborskem »Monte Karlu.«

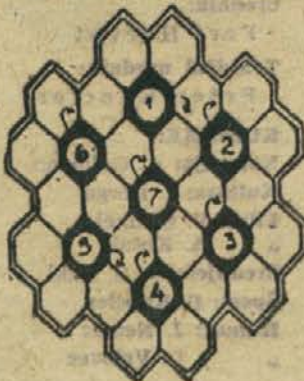
...bi povprašal naše uvoznike ali Jugoslovani res ne bi mogli shajati brez načičkanega wiskija, šampanjca in podobnih dobrot, ko pa včasih pri bolj potrebnih stvareh varčujemo z devizami.

RAZUMLJIVO

Na višji agronomski vodi vaje iz mehanizacije popularni tov. Meško. Popularen je postal zaradi duhovitih pripomb s katerimi zna obogatiti pouk. Ena najaktualnejših: Tov. Meško demonstrira študentom dokaj zamotano delovanje snopoveznika. Ko konča, se obrne proti študentom in pravi: »No ja, veste, ne vem all kaj od tega razumete, ampak meni je že marsikaj jasno.«

Torej veš, kdo sem? Da, glavni si v Astoriji, Veliki kavarni, Jadranu, šankingu in baru, na šolo pa hodiš samo po štipendiji!

Budno spremljamo študentska prizadevanja

SVET SVOBOD
IN PROSVETNIH
DRUŠTEV
OKRAJ MARIBOR

Uredništvo se ob tej priložnosti najlepše zahvaljuje za izkazano pomoč pri gostovanju APZ Tone Tomšič

Kolega, o čem pa razpravljajo tam spredaj? Saj ne razpravljajo! Samo na nogometne rezultate čakajo!

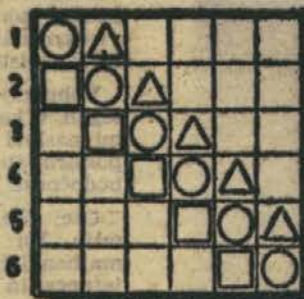
Anekdota

Obstoj Durjava, profesor višje ekonomske komercialne šole je znan kot raztresen in pozabljiv. To trditve bomo ilustrirali z naslednjim primerom: Imel je napisane izpite. Študentje so ga čakali, profesorja pa od nikoder. Ko so poslali nekoga na profesorjev dom pogledat, zakaj ga ni, je ta ugotovil, da profesor — v plašču hodi po sobi in poskuša izvrtati iz spomina, kam bi pravzaprav moral iti. Vedel je zagotovo, da mora nekam iti, a nikakor se ni mogel spomniti, kam...

SATOVNICA

1. nadarjenost
2. globača, grapa
3. orjaški kuščarji
4. prestolnica Asirije
5. okornež, klada
6. bojno pokrivalo, šlem
7. snežni plaz

IZPOLNJEVALKA

1. bajeslovni keltski junak
 2. južni sad
 3. italijansko žensko ime
 4. severni ri polotoka Jyllanda
 5. egiptovska očesna bolezen
 6. francoska filmska igralka (Michele)
- Ob pravilni rešitvi dobiš v diagonalni vrsti krogov ameriške zvezne države, v vrsti trikotnikov glavno mesto te države, v vrsti kvadratov pa še eno mesto v državi Nebraska.

Peter Baloh:

Najboljši

Štirje smo bili v uredništvu, štirje, ki smo pisali stavek »Danes je nedelja,« drugače kot navadni državljani. Pisali smo ga:

Danes je nedelja...

zakaj, bili smo pesniki. Največji je bil temnolasec z naočniki, ki so ga delali inteligentnega. Dan za dnem je razglašal svojo veličino, in nihče mu je ni odrekal, zakaj fant je meril čez meter osemdeset, in bil je res velik.

Drugi pesnik je bil bohem. Nosil je baretko (sam je trdil, da je to znak pošta) in vsak teden je hodil z drugo deklico. Pripovedoval mi je, da čuti, koliko deklet mora osrečiti. Tiste, ki bi ne prišle na vrsto bi se mu smilile, zato jih menja kot srajce: vsak teden svežo.

Tretji je imel v sebi nekaj španskega, morda zato, ker je oboževal Lorco. S svojimi zalisci je bil podoben bikoborcu. Res je bilo nekaj bikoborskega na njem. Rad je dražil bike vseh vrst.

In četrti sem bil jaz.

Prvi pesnik je zmeraj vedel, kaj hoče; to so vedeli tudi drugi: hotel je honorar. Svoja dela je razlagal, preden so sploh izšla in če bi pred objavo pesmi poslal na knjižni trg komentar k svojim pesmim, bi gotovo doživel velik uspeh. Še večji uspeh bi dosegel, če sploh ne bi objavil pesmi.

Drugi poet je vedel, da je pesnik in to so mu priznavali vsi, saj je celo govoril v rimah in tudi njegove pesmi so se čudovito rimalo.

Tretji je imel dober spomin in zato so njegova dela spominjala na že objavljene pesmi.

Jaz pa sem vestno opravljal svoje honorarno delo in sem tudi vedel kaj hočem: pisati in kdaj pa kdaj tudi kaj zaslužiti.

Vsi pesniki so vedno vedeli, kaj je v njihovih honorarnih delih narobe in zmeraj so našli v njih napake, ki jih je prvi imenoval »tehnične«. Njegove pesmi so bile tehnično res dovršene, saj je poznal tehničnega urednika revije.

Nisem vedel, da sem pesnik, dokler mi tega niso drugi povedali. In rekli so mi: »Celo dober pesnik si.« Tudi poetje iz uredništva so to ugotovili kar po vrsti.

Prvi je rekel: »Tvoje misli so zmešane, toda to me ne čudi, ker te slučajno poznam. Pravijo, da so pesmi dobre, skoraj tako

dovršene, kot so moje. Vendar se uči pisati! Mlad si še.«

To se pravi: najboljši pesnik sem, če odštejemo njega.

Drugi se mi je celo nasmehnil: »Dober si, saj ti

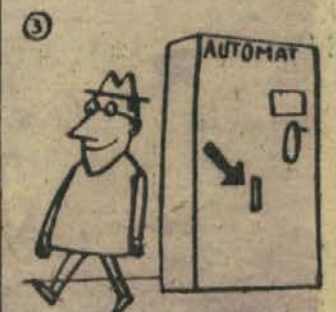
plačujejo skoraj toliko, kot meni.«

Torej najboljši sem, takoj za njim.

Tretji mi je stiskal roko: »Čestitam! Nad nama so navdušeni, posebno nad mano.«

Veselilo me je, da sem najboljši, razen ostalih treh, seveda. Žal pa smo bili samo štirje in to se je poznalo tudi pri honorarju.

Sicer pa: pravijo, da so najboljši vedno najslabše plačani.

BREZ BODEO